

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ CENTRA ZA MIROVNE STUDIJE

Zagreb, ožujak 2018.

CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE
Godišnji izvještaj 2017.

CENTAR ZA
MIROVNE STUDIJE
20. GODINA

ne
MIRa

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ CENTRA ZA MIROVNE STUDIJE

2017. GODINA

SADRŽAJ:

Opisni programski izvještaj

- Program: *Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja*
- Program: *Borba protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma*
- Program: *Socio-ekonomska pravednost*
- Program: *Ljudska sigurnost*

Organizacijski razvoj

Financijski izvještaj

Program: Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja

O programu u 2017. godini

Rad programa pratio je zadane strateške ciljeve: Demokratizacija obrazovnog sustava i podizanje građanske pismenosti; Osnaživanje građana na aktivističko djelovanje te Osnaživanje i proširivanje međunarodne suradnje u području razmjene iskustava nenasilnih društvenih promjena, političkog obrazovanja i aktivizma. Ostvarivanju ovih ciljeva doprinijeli smo kroz različite metode rada: rad na javnim politikama kroz koji smo najviše pratili provođenje Cjelovite kurikularne reforme te, kao i prijašnjih godina, doprinosili radu GOOD inicijative, osmišljavanje i provođenje obrazovnih programa za nastavnice, socijalne radnice, odgajateljice i dr., obrazovno-aktivistički rad na Mirovnim studijima i aktivnostima proizašlim iz njih i rad na povezivanju i osnaživanju različitih mikro-zajednica. Godinu su nam obilježili i izazovi s kapacitetima za rad: od četiri osobe koje su ostale raditi u programu, dvije su u programu radile pola radnog vremena, a druge dvije su imale angažmane za vanjske naručitelje (kako bismo namaknule novac za potrebe organizacije), dok je jedna otišla na doktorat. Smanjeni kapaciteti utjecali su na ovaj program, posebno što se tiče zajedničkog osmišljavanja aktivnosti i rada u odnosu na prijašnje godine.

Izazovi i vanjski utjecaji

Izazovi se u 2017. godini vrlo jasno nastavljaju na izazove prethodne godine u daljnjim kontinuiranim političkim pritiscima u području obrazovanja koji su najizraženiji bili u procesu Cjelovite kurikularne reforme, daljnjem sužavanju prostora suradnje s glavnim obrazovnim institucijama, netransparentnim procesima na Sveučilištu u Zagrebu, generalnim sužavanjem slobode u području obrazovanja te slaboj organiziranosti i funkcionalnosti sustava u području integracije djece izbjeglica. Usprkos tome, nastavili smo širiti mrežu suradnika, otvarati nova područja rada, osmišljavati nove programe, te se posvetili više radu odozdo s građanima, aktivistkinjama, nastavnicima, lokalnim inicijativama. Nepovoljno okruženje za naš rad i vrijednosti koje promičemo, očitovalo se i kroz izazove za održivost našeg rada, prvenstveno vidljive u namicanju sredstava

(rezanje već dobivenih sredstava ili neotvaranje najavljenih natječaja). Posljedično, većinu godine smo provele u prilično nesređenim radnim uvjetima, sa samo jednom osobom na punom radnom vremenu u programu, dok su ostale članice bile raspoređene u različitim timovima te samo djelomično u našem, što je utjecalo na naš programski razvoj.

Partneri i suradnici

BRID, Mirovna akcija (Prilep), GONG, B.a.B.e., Kuća ljudskih prava, Inicijativa GOOD, WHW, Forum za slobodu odgoja, Hrvatsko debatno društvo, IDIZ, Marija Bartulović (FFZG), Mreža mladih Hrvatske, Smart, Volonterski centar Osijek, Restart, Nansen Dijalog Centar, Infozona Split, North-South centar Vijeća Europe, La ligue de l'enseignement (Francuska), Fundacion Cives (Španjolska), Fundacja Szkoła z Klasą (Poljska).

Tko je tko u programu

Većinu godine radile smo u sljedećem sastavu: Lovorka Bačić - do rujna 2017. voditeljica programa, primarno područje rada: suradnja sa školama, obrazovanje nastavnika i Građanski odgoj i obrazovanje, Emina Bužinkić - primarno na zagovaračkim aktivnostima poput Obrazovne zviždaljke, predstavница u Inicijativi GOOD, ravnateljica Mirte (od rujna 2017. godine na postdiplomskom studiju na Sveučilištu u Minnesoti, SAD), Lana Jurman - pola radnog vremena uključena u istraživanje o Romima, dok u drugoj polovici radnog vremena primarno radi sa školama na aktivnostima vezanim uz Građanski odgoj i obrazovanje i Globalno obrazovanje; od rujna 2017. godine je i voditeljica programa, Jasna Račić - pola radnog vremena uključena u istraživanje o Romima, dok u drugoj polovici radnog vremena koordinira i programski vodi Mirovne studije i mentorske grupe, te radi na nastavku istraživanja i izložbe Borovo, Iva Zenzerović Šloser - programsko vođenje Mirovnih studija.

Ključne aktivnosti i rezultati

Rad na javnim politikama

CMS je u 2017. godini aktivno doprinio radu GOOD Inicijative kroz koju i dalje zagovaramo kvalitetno uvođenje građanskog odgoja i obrazovanja, radimo na demokratizaciji škola, transparentnosti i kvaliteti procesa Cjelovite kurikularne reforme, te prokazivanju koruptivnih radnji u obrazovanju. Obrazovna zviždaljka, metodologija i alat koji objedinjeno prati i analizira procese unutar odgojno-obrazovnog sustava, od obrazovnih politika do svakodnevnih praksi u obrazovnim institucijama, uključivala je sljedeća istraživanja i članke:

- Uključivanje djece izbjeglica u hrvatski odgojno-obrazovni sustav (*autorica Emina Bužinkić*);
- Političko-pravni mehanizmi sprečavanja neetičnih praksi u hrvatskoj znanosti i visokom obrazovanju: mapiranje problema i mogućih rješenja (*autor doc. dr. sc. Dario Čepo*);
- (Samo)Regulacija etike u znanosti i visokom obrazovanju u Hrvatskoj (*autori Dražen Hoffmann i Nives Miošić*);
- Sukob interesa u znanosti i visokom obrazovanju: etički i pravni institut koji ne može ispuniti svoju svrhu (*autor Dražen Hoffmann*);
- Nastava povijesti u hrvatskim školama (*autorica Emina Bužinkić*);
- Suradnja organizacija civilnog društva s obrazovnim vlastima u provedbi obrazovnih programa (*autorica Martina Horvat*);
- Reformske inicijative u hrvatskom osnovnoškolskom obrazovanju: Od neizvjesne budućnosti do elitizma (*autorica izv. prof. dr. sc. Karin Doolan*).

U suradnji s Nansen Dijalog Centrom iz Osijeka provedeno je istraživanje internog karaktera „*Interkulturno obrazovanje u Hrvatskoj: Rad na osnivanju interkulture škole u Vukovaru*“ (*autorica Iva Zenzerović Šloser*). Navedeni su tekstovi dostupni na [linku](#).

Osim navedenoga, GOOD inicijativa je ponovno u okviru kampanje „Hrvatska može bolje“ uspješno je potaknula građane u nastojanjima za kvalitetan i transparentan proces Cjelovite kurikularne reforme kroz prosvjed „Čekajući tramvaj zvan obrazovna reforma“. Prosvjed je održan u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Zadru, Poreču i Karlovcu 1. lipnja 2017. godine i okupio je preko 20.000 ljudi.

Postepeno preuzimanje takozvanog. riječkog modela građanskog odgoja i obrazovanja vidimo kao osobit uspjeh dugogodišnjeg rada na zagovaranju. Građanski će se odgoj u ovom formatu kao izvannastavna aktivnost od šk. god. 2018./2019. provoditi i u ovim gradovima i/ili županijama: Sisak, Petrinja, Čakovec, Istarska županija, Primorsko-goranska županija, a Grad Rijeka razvija program uvođenja u 7. i 8. razrede osnovnih škola. Članice GOOD Inicijative, prvenstveno Centar za mirovne studije, GONG i FSO, osim kroz zagovarački rad, cijeli proces prate kontinuiranim profesionalnim usavršavanjima nastavnika/ca u spomenutim gradovima i županijama.

Podrška i poticaj na aktivizam

Mirovni studiji

U lipnju 2017. godine rastali smo se od devetnaeste generacije studenata Mirovnih studija. Kroz 220 sati predavanja, radionica i treninga i još 20 sati praktičkog rada zajednički smo učili, promišljali i koristili metode, mehanizme, taktike i vrijednosti koje stoje iza našeg rada na društvenoj promjeni. U godini u kojoj su postojali organizirani pokušaji dodatnog umanjivanja teško izborne razine prava, zajednički smo raspravljale, marširale, gradile savezništva i prijateljstva.

Uz polaznice i polaznike Mirovnih studija, kroz 15 kolegija vodio nas je neumorni voditeljski tim: Lovorka Bačić, Lana Jurman (Uvod u mirovno obrazovanje), Jasna Račić (Uvod u mirovne studije: Suvremeni izazovi), Druška Pribičević Gelb, Sara Lalić, Cvijeta Senta, Ivana Radačić, Tanja Vlašić (Uvod u ljudska prava), Amir Hodžić (Spol Rod Queer), Ana Raffai,

Otto Raffai (Nenasilno djelovanje), Goran Božičević (Izgradnja mira), Vesna Teršelić (Suočavanje s prošlošću), Gordan Bosanac (Ljudska sigurnost), Julija Kranjec, Emina Bužinkić, Drago Župarić Ilić (Postkolonijalizam i migracije, Emancipacija kulturnog

pluralizma u vrijeme izbjeglištva), Vesna Janković (Feministički pokreti i prakse), Dražen Šimleša (Održivi razvoj), Jelena Miloš, Jovica Lončar, Iva Ivšić (Ekonomska nejednakost i radnička prava) i Iva Zenzerović Šloser (Aktivističke prakse i društvena promjena).

Novost u programu činio je kolegij *Suvremeni izazovi Mirovnih studija* kojim smo program obogatili teorijskim pogledom na aktualnu društvenu situaciju. Suočeni s činjenicom kako akcije za popravljjanje stanja neće još dugo biti dostatne, dopustili smo si promišljanje o novim emancipacijskim konceptima i načinima na koji nas potiču na promjenu. U sklopu ovog pilot kolegija ugostili smo predavanja „Transformativno obrazovanje“ Vedrane Spajić Vrkaš, „Politike straha/Politike nade“ Hrvoja Jurića, „Repolitizacija demokracije“ Tomislava Tomaševića i „Konstrukcija Drugog“ Biljane Kašić.

Polaznice su se angažirale u četiri mentorske grupe kroz koje su istražili teme od zajedničkog interesa: Dugave: Otvorena zajednica (m. Iva Zenzerović Šloser); Reproductivna prava (m. Amir Hodžić); Održivi aktivizam (m. Jasna Račić) i Prekarni rad (m. Maja Pleić i Jovica Lončar).

U kontekstu velikog 20. rođendana s predavačicama, predavačima i suradnicima Mirovnih studija napisali smo i objavili knjigu „[Društvena promjena kroz objektiv Mirovnih studija](#)“.

Unatoč problemu financiranja programa, u studenom smo upisali jubilarnu, dvadesetu generaciju Mirovnih studija. U program je uključeno 25 polaznica i polaznika motiviranih za rad na društvenoj promjeni. Vođenje programa preuzele su Lana Jurman i Jasna Račić kojima Iva Zenzerović Šloser pruža podršku u prijelaznoj fazi.

“Kontinuitet društvenih sukoba Borovo 1988-1991”

U suradnji s BRID-om nastavljen je rad na istraživanju “Kontinuitet društvenih sukoba Borovo 1988-1991”. Naš rad objavljen je u zborniku *Socijalizam: Izgradnja i razgradnja*. U suradnji s Katerinom Dudom i Barbarom Majnerić prilagodili smo izložbu “Kome treba poduzeće” temeljenu na rezultatima istraživanja i postavili ju u Vukovaru (u suradnji s Vukovarskom udrugom kulturnog aktivizma), Puli (u suradnji Savezom udruga Rojca) i Splitu (u suradnji s Mavenom). Izložbe smo popratili tribinama i vodstvima.

Program u Porinu: LET'S TALK ABOUT SOCIETY - priprema

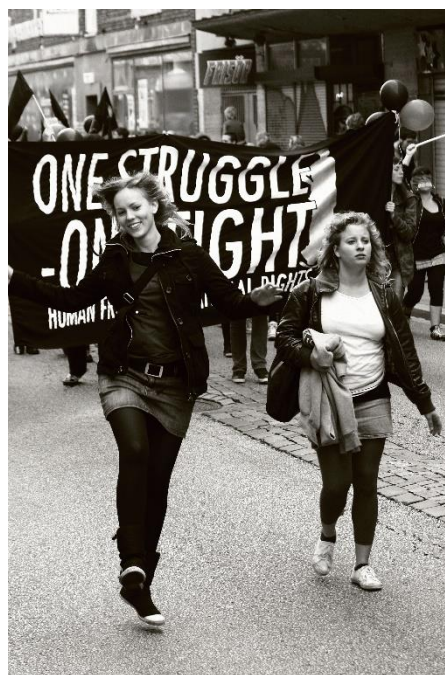
U rujnu smo na poticaj Marijane Hameršak, aktivistice i istraživačice s Instituta za etnologiju i folkloristiku započeli s dizajniranjem programa *Let's Talk About Society* u Porinu. Oformili smo miješani tim Mirovnih studija, RAX programa i istraživača s IEF-a. Cilj programa je poticati i uključivati tražitelje azila - stanovnike prihvatilišta Porin na razgovor o raznim dimenzijama društva (politika, kultura, svakodnevni život, aktivizam), proširiti humanitarnu dimenziju njihova boravka, – razgovarati o društvima iz kojih dolaze i u kojem se sada nalaze, kvalitetno provoditi slobodno vrijeme, te ih u tom procesu osnaživati na djelovanje. Svaka dva tjedan organizirat ćemo razgovore na unaprijed definiranu temu. Razgovori će započeti u siječnju.

Nove suradnje

Na inicijativu Sveučilišta u Rijeci sudjelovali smo na inicijalnom sastanku pokretača međunarodnog 'Conflict Studies' programa. Ideja je osmisliti interdisciplinarni međunarodni program koji će se baviti istraživanjem nasilja i nenasilja iz teorijske, ali i praktične/aktivističke perspektive. Tijekom 2018. organizirat će se inicijalna međunarodna konferencija, započeti program cjeloživotnog učenja te dalje razvijati specijalistički studij.

Građanski odgoj i obrazovanje/Globalno obrazovanje

Ovu su nam godinu u kontekstu direktnog rada na podršci uvođenju građanskog odgoja i obrazovanja obilježila kontinuirana stručna usavršavanja nastavnika i nastavnica GOO u Rijeci. Rijeka je GOO kao izvannastavnu aktivnost pilotirala u školskoj godini 2016./2017. u šest osnovnih škola te u 2017. uključila nastavnike svih osnovnih škola u novom ciklusu edukacije. CMS je, u suradnji s GONG-om i Forumom za slobodu odgoja, angažiran u stručnom osposobljavanju nastavnika i to kroz dva dvodnevna obrazovna modula za nastavnike/ce koji obrađuju ljudsko-pravnu dimenziju GOO-a te participativnu metodiku.

Međunarodni projekt 'Let's play the Fraternity card' (u hrvatskoj verziji P.S. Pokreni solidarnost!) koji provodimo s partnerima u Španjolskoj, Francuskoj i Poljskoj, omogućio nam je novu suradnju s 13 osnovnih škola u različitim dijelovima Hrvatske. Kroz njega s učenicima se tematiziraju pitanja siromaštva, nejednakosti, opresije, diskriminacije, nepravde, ljudskih prava te solidarnosti. S obzirom na teme kojima se bavi, projekt možemo osim u kontekstu građanskog odgoja i obrazovanja, promatrati i u kontekstu globalnog obrazovanja čiji je cilj učenicima pomoći da razumiju svjetske probleme te ih istovremeno osnažiti znanjem, vještinama, vrijednostima i stavovima potrebnim za suočavanje s globalnim problemima. Promoviranjem koncepta globalnog obrazovanja bavimo se sudjelovanjem u međunarodnoj mreži koordinatora Tjedna globalnog obrazovanja koju koordinira North-South centar Vijeća Europe, a koja nam omogućuje umrežavanje s drugim organizacijama, dodatne edukacije u području globalnog obrazovanja te sudjelovanje na međunarodnim sastancima. Povelili smo tako jedanaest osoba različitih profila (NGO, nastavnici, istraživači, predstavnici sveučilišta i MZO-a) iz Hrvatske na Regionalni seminar o globalnom obrazovanju koji se održao u listopadu u Beogradu s ciljem konkretnije razrade strategije uvođenja koncepta globalnog obrazovanja u školske sustave u regiji ([seminar report](#)). Na međunarodnoj razini sudjelujemo i u radu radne skupine HUB 4 unutar CONCORDa koja se bavi zagovaranjem globalnog obrazovanja.

S učenicima u četiri srednje škole na temi razumijevanja i uvažavanja različitosti radili smo i kroz partnerski projekt "Razmišljaj filmom" s organizacijom Restart. Započeli smo i suradnju sa zainteresiranim nastavnicima povijesti na uvođenju mirovnih tema u nastavu povijesti, konkretno tema mirovnog rada i zaštite ljudskih prava u '90tim godinama.

Interkulturno obrazovanje i podrška integraciji

Područje interkulturnog obrazovanja i podrška integraciji djece izbjeglica u odgojno-obrazovni sustav bilo nam je u posebnom fokusu u 2017. godini. Razvili smo i pilotirali dva nova programa neformalnog obrazovanja – trening nastavnika/ca u području interkulturnog obrazovanja nazvan 'Izvan okvira Mi i Oni' koji obrađuje teme ljudskih prava, interkulturalnosti, moći, opresije, nepravde, te nastavnike podučava participativnim metodama rada s učenicima i trening 'Interkulturni medijatori' namijenjen osobama različitih profila i profesija (socijalne radnice, volonteri, nastavnici, pravници) koje rade u interkulturnom okruženju. Oba su programa od polaznika dobila

iznimno dobre ocijene, te ih planiramo dalje razvijati i provoditi i u narednom periodu. Osim toga pružali smo podršku školama koje uključuju djecu izbjeglice kroz sudjelovanje u pripremi škola za uključivanje djece izbjeglica u nastavu i školu (Forum nastavnika, pripremna izlaganja za nastavnički kolektiv i Vijeće roditelja), i kontinuirane konzultacije sa stručnim suradnicama škola. Također smo ovim radom obuhvatili i donositelje odluka kroz organizaciju ekspertnog foruma „Uključivanje djece izbjeglica u hrvatski odgojno-obrazovni sustav“. Kroz posebnu smo edukaciju na temu integracije obuhvatili i savjetnice te zaposlenike iz MZO-a i AZOO-a. U suradnji s prof. Marijom Bartulović s Odsjeka za pedagogiju FFZG-a, inicirali smo i podržali suradnju fakulteta s OŠ Gustava Krkleca u zagrebačkom naselju Travno, kroz koju studenti i studentice pedagogije aktivno pomažu integraciji djece izbjeglica u toj školi, rade mala istraživanja o zemljama iz kojih djeca dolaze, predlažu nove metode rada, rade s učenicima, razvijaju materijale za učenike i nastavnike i sl. Suradnja je ocijenjena kao vrlo korisna i iz perspektive studenata koji dobivaju šansu provođenja više vremena u školskoj praksi te iz perspektive škole kojoj je ovakva vrsta pomoći iznimno korisna.

Kroz godinu smo nastavili rad u Makedoniji na partnerskom projektu razvojne suradnje s Mirovnom akcijom iz Prilepa na podršci i unaprjeđenju provođenja državnog programa MIO (Međuetnička integracija u obrazovanju). U ovom smo kontekstu uglavnom stručna podrška u razvoju obrazovnog programa za nastavnike te kao treneri i mentori nastavnicima za pripremu i provođenje aktivnosti (nastavnih, vannastavnih i projektnih), ali sudjelujemo i u procesu akreditiranja ovog programa usavršavanja nastavnika, te izradi priloga za zajednički priručnik.

Mirta

Unatoč naporima da konsolidiramo ustanovu i uloge osnivača i strateških partnera tijekom 2017. godine, nekoliko je ozbiljnih poteškoća koje su stale na put razvoju ustanove: nepovoljno okruženje za razvoj cjeloživotnog učenja u tematskim područjima kojima se bavimo (sredstva su usmjerena u najvećoj mjeri na prekvalifikacije i zapošljavanje, Hrvatski kvalifikacijski okvir nije se razvio u smjeru u kojem smo očekivali i na način kako je kvalifikacijski okvir razvijan u drugim zemljama EU), često su projektne aplikacije ograničene sukobom interesa ako se projekti provode u partnerstvu s osnivačem, financijska ovisnost obrazovnih programa o projektima, nemogućnost

verificiranja programa partnera, te naš realan utjecaj i kapaciteti da se sa okruženjem cjeloživotnog učenja uhvatimo u koštac zagovarački na političkoj razini. Emina Bužinkić, odlaskom na doktorski studij smanjuje obim svojih aktivnosti i uz punomoć nužne poslove ravnateljstva preuzima Iva Zenzerović. U 2017. održano je nekoliko sastanaka Upravnog vijeća na kojima je predložen plan rada za 2017. u navedenim okolnostima. Osnivač i strateški partneri dogovorili su sastanak Upravnog odbora i Programskog vijeća sredinom 2018. kada će donijeti odluku o daljnjim koracima razvoja Mirte ili zamrzavanja njezina rada. U partnerstvu s CMS-om Mirta je aplicirala na natječaj ESF: Društveno korisno učenje te na natječaj MZOS za podučavanje hrvatskoga jezika za izbjeglice. Projekti nisu dobili podršku na oba natječaja. Strateški partneri nisu imali prijedloga projektnih partnerstava u 2017. Troškove održavanja (računovodstvo i bankarski troškovi) do lipnja 2018. solidarno pokrivaju partneri.

U programu *Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja iz 2017. posebno bismo izdvojile:*

- Nove programe neformalnog obrazovanja koji su prihvaćeni s velikim interesom i dobrim evaluacijama polaznica - Interkulturno obrazovanje za nastavnike/ce i Interkulturni medijatori
- Velik interes škola za uključivanje u naš projekt 'p.s. Pokreni solidarnost!'
- Nove suradnje - s profesoricama Odsjeka za pedagogiju FFZG u podršci integraciji i obrazovanju izbjeglica u sklopu kolegija Interkulturno obrazovanje; sa Sveučilištem u Rijeci u vezi pokretanja Conflict Studies-a; s nastavnicima povijesti oko uklapanja mirovnih tema u nastavu povijesti; s Primorsko-goranskom županijom oko revitalizacije Škole mira Mrkopalj;
- Razvoj metodologije i analitičkih tematskih izvještaja u okviru Obrazovne zviždaljke;
- Razvoj suradnji i dobrih praksi sa školama koje uključuju djecu izbjeglice;
- Početak restrukturiranja programskog vođenja Mirovnih Studija;
- Nemogućnost razvoja Mirte bez jasnog opredjeljenja za verificiranje obrazovnih programa, kako naši, tako i strateških partnera;
- Poteškoće u financiranju ovako postavljenog programa Mirovnih studija koji je izrazito obiman, a zbog svog formata teško može sklapati projektne suradnje;

-
- Izdvajanje dosta timskih resursa za istraživanje o uključivanju Roma i generalno dosta upita za manje vanjske angažmane.

Plan za 2018. godinu:

Obrazovne i grassroot aktivnosti

Uspješno provesti aktivnosti i dovršiti projekt, odnosno istraživanje „Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma“.

Restrukturiranje Mirovnih studija - podjela na kraći osnovni program i dodatne aktivnosti.

Nastaviti razvijati i provoditi program u Porinu Let's Talk About Society.

Razvijati stratešku suradnju sa Školom mira Mrkopalj i Conflict Studies Rijeka.

U suradnji s programom Azil, integracija i ljudska sigurnost razvijati plan osnaživanja, edukacije i praćenja volontera KVOČ-a.

Podržavati inicijative zainteresirane za uključivanje u rad na integraciji i razvoju zajednice.

Razvijati nastavne materijale za nastavnike fokusirane na mirovne aktivnosti u vrijeme i nakon rata 90-tih.

Širiti suradnju sa školama i nastavnicima kroz uključivanje u više programa koje provodimo te jačati svoj rad na podršci školama koje uključuju djecu izbjeglice.

U okviru suradnje unutar GOOD inicijative raditi na proširivanju podrške školama koje uvode GOO i to kroz stručna usavršavanja obrazovnih radnika/ca u Sisku, Rijeci, Istarskoj i Primorsko-goranskoj županiji. Dodatno, dio aktivnosti zagovaranja GOO-a usmjerit ćemo i na informiranje i mobilizaciju roditelja te javne aktivnosti.

Educirati se i osposobiti za integriranje elementa obrazovanja za društvenu pravdu u svoj program.

Zagovarački prioriteti i smjer/ciljevi

Sudjelovati u integriranju Građanskog odgoja i obrazovanja na lokalnim i regionalnim razinama kroz podršku nastavnicima i zagovaranje kvalitetnog uvođenja.

U suradnji s GOOD Inicijativom monitorirati proces Cjelovite kurikularne reforme.

Vratiti se zagovaranju mirovne komponente Građanskog odgoja i obrazovanja i obrazovanja generalno.

Program: Borba protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma

O programu u 2017. godini

Program *Borba protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma* se u svom djelovanju i radu oslanja na stratešku smjernicu Centra za mirovne studije: **povećati otvorenost društva prema različitostima**. Tematska područja u kojima su članice ovoga programa stručnjakinje su: migracije, azil i integracija, diskriminacija, ekstremizam, govor mržnje i međuetnička radikalizacija, rasizam i ksenofobija, antifašizam, međuetnički odnosi te kapaciteti institucija za zaštitu ljudskih prava i jednakost. Aktivnosti se ostvaruju kroz sljedeće metodološke pristupe u radu: interkulturalna medijacija i socijalna podrška u integraciji, uspostava Interkulturalnog društvenog centra, pravna pomoć i strateška litigacija, praćenje i zagovaranje promjena politika u RH i EU, javne kampanje i senzibilizacija javnosti, kulturna produkcija, istraživanje i stručne analize, stručne edukacije te promjena obrazovnih politika uz razvijanje interkulturalnih obrazovnih sadržaja. Godinu su nam obilježili medijski i javno-zagovarački naponi za zaštitu prava izbjeglica odnosno na upozorenja kršenja istih. Također, bavili smo se prevencijom kriminalizacije solidarnosti te intenzivirali rad na pružanju direktne podrške prilikom izražavanja namjere za azil. Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma jest nešto što je značajno obilježilo prethodni period.

Izazovi i vanjski utjecaji

Izazovi s kojima smo se susretali u 2017. godini nastavljaju se na izazove iz prethodne godine. U posljednjih su nekoliko godina u Hrvatskoj i Europi vidljive mnoge promjene, kako na političkoj razini, tako i zbog povećanog broja dolaska izbjeglica. Navedeno se očitivalo i u trendu porasta negativnih stavova prema strancima i njihovom kulturnom naslijeđu, što je u našem radu iziskivalo nastavak predanog rada na senzibilizaciji

javnosti i rušenju uvriježenih mitova o izbjeglicama i migrantima. Tijekom 2017. pristup sustavu azila u Hrvatskoj je postao posebice ugrožen. Brojna svjedočenja izbjeglica ukazivala su, a i dalje ukazuju, na nasilno postupanje policije i protjerivanje s teritorija bez obzira na izražavanje namjere za traženje azila. Jednako zabrinjavajuća bila su i arbitrarna postupanja SOA-e koja su rezultirala iznenadnim povećanim brojem odbijanja zahtjeva za međunarodnu zaštitu tražiteljima iz Sirije i Iraka, kao i odbijanja zahtjeva za državljanstvom, stalnim ili privremenim boravkom strancima koji borave u RH, zbog tzv. sigurnosne zapreke.

Partneri i suradnici

U dijelu programa koji se odnosi na suzbijanje diskriminacije, zločina i ostalog nasilja počinjenog iz mržnje te diskriminatornog govora, surađivali smo s [Kućom ljudskih prava](#) Zagreb, [GONG](#)-om, [SNV](#)-om i pojedincima iz drugih organizacija koji se bave ovim temama. Od institucija, surađivali smo s [Uredom pučke pravobraniteljice](#) i [Uredom za ljudska prava](#) i prava nacionalnih manjina te ostalim uključenim u rad [Radne skupine](#) za praćenje zločina iz mržnje, Institutom [Ludwig Boltzmann](#) iz Austrije, [CEDIM](#)-om (Centar za istraživanje etničnosti, državljanstva i migracija pri Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu).

U kontekstu rada na smanjivanju rasizma i ksenofobije te uspješne integracije, surađivali smo s [DAH](#)-om (Društvo Afrikanaca u Hrvatskoj), zadrugom Okus doma, Institutom za etnologiju i folkloristiku, platformom Upgrade, WHW-ovkama, nogometnim klubom Zagreb 041, Platformom 9.81, organizacijama koje su prisutne u prihvatilištima (s kojima suradnju potičemo i kroz Koordinaciju za integraciju), Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te ostalim uključenim u rad Radne skupine za integraciju. I dalje smo koordinirali Inicijativu Dobrodošli! te bili u kontaktu s brojnim aktivistima i volonterima na terenu. Intenzivno smo surađivali i s međunarodnim projektnim partnerima. Kroz projekt DRIM - Informacijsku platformu dunavske regije za ekonomsku integraciju migranata, koji je započeo u siječnju 2017. i traje do lipnja 2019. godine, a koji vodi [Slovenska akademija znanosti i umjetnosti](#), surađujemo s [partnerima iz osam zemalja dunavske regije](#), pri čemu nam je Vladin Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina strateški partner. U 2017. smo sudjelovale u radu nekoliko mrežama, kao što su Koordinacija za azil, Koordinacija za djecu bez pratnje i Europska migracijska mreža.

Tko je tko u programu

Vanja Bakalović (pravnica u programu), Emina Bužinkić (zagovaračica i voditeljica projekata DRIM - Informacijska platforma dunavske regije za ekonomsku integraciju migranata - do rujna 2017. i MIGRENT, te voditeljica procesa razvoja modela IDC-a), Julija Kranjec (zagovaračica u ograničenom postotku rada u programu), Sara Kekuš (voditeljica na projektu DRIM - Informacijska platforma dunavske regije za ekonomsku integraciju migranata - od rujna 2017.), Sara Lalić (istraživačica i zagovaračica, primarno okupirana koordinacijom istraživačkog poduhvata za prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma), Cvijeta Senta (tematsko područje ksenofobije, mržnje, nasilja i dr.), Tea Vidović (zagovaračica u području integracije stranaca u hrvatsko društvo, od rujna na čuvanju trudnoće), Lea Horvat (koordinatorica Inicijative Dobrodošli i volonterskih aktivnosti Kluba volontera CMS-a) i Maddalena Avon (suradnica u programu angažirana na integraciji i direktnom radu s tražiteljima azila i izbjeglicama kroz regionalni program EURES).

Ključne aktivnosti i rezultati

Aktivizam i javno-medijski rad

Tijekom 2017. aktivistički i javno-medijski rad programa bili su ponajprije fokusirani na sustav azila i integraciju. Aktivizam i javno-medijski rad vezan za sustav azila najviše se ticao pristupa međunarodnoj zaštiti, odnosno onemogućavanja izražavanja namjere izbjeglicama koje na ilegalan način dolaze na teritorij Republike Hrvatske, ali isto tako i vraćanja temeljenih na Dublinskoj uredbi te problematičnih postupanja SOA-e u negativnim odlukama o međunarodnoj zaštiti, temeljenim na upitnoj prijetnji nacionalnoj sigurnosti. Po pitanju integracije, u 2017. godini smo se najviše bavile problemima (ne)uključivanja djece izbjeglica i migranata u obrazovni sustav, problemima koji se tiču nezaposlenosti izbjeglica i migranata te nedostatka sustavne i kvalitetne provedbe tečaja hrvatskog jezika, ali i promicanjem migrantskog socijalnog poduzetništva.

Direktan rad i podrška izbjeglicama

Tijekom 2017. godine CMS je zajedno s volonterima pružao svakodnevnu direktnu podršku izbjeglicama. Direktan rad se u 2017. godini odnosio na redovite tjedne

radionice o hrvatskoj kulturi i povijesti (osobito o običajima, društvenim normama i sl.), pružanje informacija o sustavu međunarodne zaštite, pružanje psihosocijalne podrške te provođenje tečaja hrvatskog jezika, u prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu i Kutini, podršku u svakodnevnom životu prilikom

obilazaka institucija te organiziranje kulturnih događaja s ciljem senzibilizacije javnosti. Volonteri KVOC-a su u 2017. pojačani i grupom volontera pravnika koji su pružali pravne savjete u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu, prisustvovali saslušanjima u postupcima odobrenja međunarodne zaštite te pomagali izbjeglicama pri pristupu sustavu međunarodne zaštite. Volonteri pravnici pomagali su pripremati predmete te nastoje pokrenuti sustavne promjene realizacije prava tražitelja međunarodne zaštite. Centar za mirovne studije zajedno s udrugom Are You Syrious od početka godine upozorava na rastući broj pritužbi izbjeglica koje je nasilno protjerala hrvatske policije u pogranično područje između Hrvatske i Srbije unatoč tome što su istakli kako žele zatražiti azil. Tijekom godine dobivali smo mnogobrojne iskaze izbjeglica koje govore o sustavnom i kontinuiranom onemogućavanju pristupu sustavu azila.

Zbog otežanog pristupa sustavu azila popraćenog mnogim push back-ovima, aktivnosti direktnog rada su mjesecima (od travnja do rujna) uključivale mnogobrojne odlaske na policiju s osobama koje su ilegalno stupile na hrvatski teritorij i zbog negativnih iskustava s policijom obraćale nam se za podršku prilikom traženja azila u Hrvatskoj. Zbog toga su aktivnosti direktnog rada nerijetko uključivale i terenske posjete Srbiji i pograničnom području te su rezultirale s tri izvještaja o ilegalnim protjerivanjima izbjeglica iz Republike Hrvatske koje je Inicijativa Dobrodošli! objavila s udrugom Are You Syrious?. Krajem godine nastavljamo s monitoringom kršenja ljudskih prava izbjeglica na terenu te tijekom studenog i prosinca u nekoliko navrata odlazimo u Šid kako bismo razgovarali s izbjeglicama i volonterima na terenu i dobili bolji uvid u situaciju.

Izvještaji:

1. [Izvještaji o nezakonitim i nasilnim protjerivanjima izbjeglica iz Republike Hrvatske](#)
2. [Drugi izvještaj o nezakonitim i nasilnim protjerivanjima izbjeglica iz Republike Hrvatske](#)
3. [Izvještaj o novom valu nasilja nad izbjeglicama na granicama Republike Hrvatske](#)

CMS je nastavio podržavati prvu migrantsku udruhu Društvo Afrikanaca u Hrvatskoj kroz zajedničku provedbu IPA RAX FREE projekta. Kao suosnivač zadruge Okus doma CMS je nastavio osiguravati podršku u radu zadruge kroz zajedničko namicanje sredstava i druge vrste podrške. Putem suradničkog projekta *To su bili oni ljudi!* koji provodimo s udrugom WHW, organiziran je proces strateškog planiranja pojedinačno za DAH i Okus doma kao i radionica osmišljavanja zajedničke suradnje.

Tijekom 2017. godine CMS i Okus doma su u partnerstvu provodili projekt MIGRENT s ciljem socio-ekonomskog osnaživanja izbjeglica i migranata. U travnju je održana međunarodna konferencija MIGRENT koja je okupila pedesetak pojedinaca iz migrantskih (socijalnih) poduzeća, a potom su objavljeni kratki film i publikacija. [Publikacija \[MIGRENT\]](#) pregled je stanja migrantskog (socijalnog) poduzetništva u Europi. Posvećena je i iskoračuje ka ideji migrantskog poduzetništva kao važnog alata socio-ekonomske emancipacije. Ova publikacija integrira brojne primjere migrantskog poduzetništva i projekata putem kojih organizacije civilnoga društva podržavaju razvoj migrantskog poduzetništva. U okviru projekta nadograđena je stranica Okusa doma www.okus-doma.hr na hrvatskom i na engleskom jeziku.

CMS je kroz projektne aktivnosti tijekom 2017. pružao i podršku zboru Domaćigosti. Zbor je u 2017. godini ostvario brojne nastupe u Zagrebu i nekolicinu nastupa izvan Zagreba (u Bjelovaru i Sisku) te sudjelovao u nacionalnoj antidiskriminacijskoj kampanji "Razlike nisu prepreke".

Tijekom 2017. godine nastavile smo i s redovitim posjetima detencijskom centru u Ježevu (Prihvatni centar za strance). Zajedno s volonterkama KVOČ-a istraživale smo modele alternativa detenciji u Europi i pripremile [publikaciju](#) koja nudi pregled svih

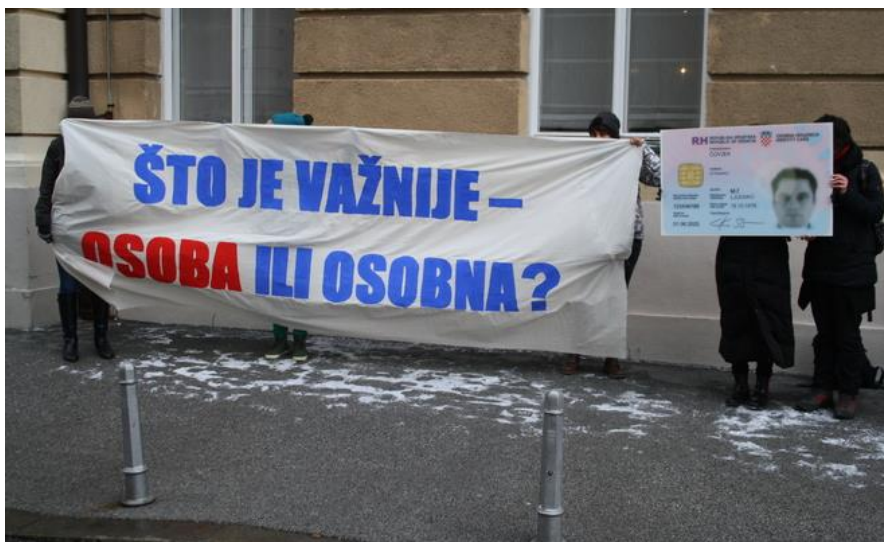
postojećih europskih modela te predlaže smjernice za razvoj alternativa detenciji u Hrvatskoj.

U suradnji s platformom Upgrade i organizacijom WHW posljednjih godina zagovaramo uspostavu interkulturnog društvenog centra (IDC) kao multifunkcijskog i polilokacijskog centra koji integrira raniju CMS-ovu ideju uspostave prostora susreta, dijaloga i suradnje između izbjeglica i lokalnog stanovništva. Tijekom prošle godine smo održali nekoliko radionica i javnih konzultacija (nezavisna kultura, migrantske i organizacije koje okupljaju izbjeglice, lokalno stanovništvo i mjesni odbor u Dugavama, volonteri i građani koji rade s izbjeglicama, Koordinacija za integraciju, organizacije u sportu, organizacije mladih) o modelu takvoga centra - o njegovoj arhitekturi, namjeni i upravljanju. Platforma 9.81 izradila je arhitektonsko rješenje u skladu s preporukama proizašlima iz konzultacija. Rasprava o modelu se nastavlja i u 2018. godini.

Zagovaranje javnih politika

U 2017. godini bavili smo se, već tradicionalno, antidiskriminacijskom politikom budući da je i ovu godinu obilježilo otezanje s donošenjem (usvajanjem) Nacionalnog plana za suzbijanje diskriminacije i pripadajućeg mu Akcijskog plana. Plan je konačno usvojen 1. prosinca 2017. godine te u narednoj godini planiramo pažljivo motriti njegovu provedbu. Krajem godine smo se prijavili za antidiskriminacijsku kontakt točku Ureda pučke pravobraniteljice, suradničku poziciju toj instituciji na kojoj smo od 2012. godine te smo na javnom pozivu ponovo odabrani i imenovani.

Izazovno je bilo komunicirati i upozoravati na opasnosti koje bi donijele izmjene Zakona o strancima, a koje su se ticale kriminalizacije solidarnosti. Gotovo godinu i pol duga kampanja je u lipnju 2017. napokon završila uvažavanjem i

uvrštavanjem CMS-ovih prijedloga da se pomaganje osobama, neovisno o pravnom statusu, neće kažnjavati. Kako je već opisano, mnogo smo radili na prestanku kriminalizacije samih izbjeglica i omogućavanju njihova pristupa sustavu azila u RH. To je pak dovelo do brojnih medijskih izvještaja, no do početka 2018. uglavnom ostalo na vrlo šturim odgovorima ili bez odgovora nadležnih institucija, dok se praksa nastavila.

Istraživanja i stručne analize

U 2017. godini objavile smo nešto više istraživačkih izvještaja i jednu stručnu analizu o antidiskriminacijskoj politici budući da smo u okviru programa provodile dva velika projekta koja su uključivala i objavljivanje navedenih publikacija na kojima je rad započeo ili u toku 2016. ili krajem te godine. Radi se o projektima “Protiv rasizma i ksenofobije” (IPA 2012) i “Mjerenje nejednakosti u Hrvatskoj” (Europska komisija, Opća uprava za pravosuđe i potrošače) koji su uključivali i brojne suradnike (partnere), mahom institucije - izvršne vlasti (Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina), nezavisne (Ured pučke pravobraniteljice) te obrazovne (Pravna akademija i Fakultet političkih znanosti) uz suradnju s organizacijama civilnog društva (SNV i DAH). Ukratko ćemo predstaviti svaku istraživačku aktivnost koja je urodila i publikacijom, a na vama je da ih pročitate i sudite o njihovoj kvaliteti:

- [Zbornik o rasizmu i ksenofobiji](#)

Publikacija Razumijevanje rasizma i ksenofobije nastala je uslijed definiranja pojava i oblika rasizma i ksenofobije koje uočavamo u hrvatskom društvu, ne bismo li uspješnije i spremnije stale u borbu protiv njih te u transformaciju istih u samom korijenu. Publikacija okuplja sedam tekstova koje su napisale članice i suradnici ovog programa. Autori i autorice progovaraju o razumijevanju rasizma i ksenofobije na različite načine – od definiranja rasizma, kronologije tzv. “povijesti bolesti”, nastanka rasizma kroz identitet, uloge fotografije u kreiranju rasizma do esejističkih promišljanja o odgoju i obrazovanju djece te promišljanja društva dobrodošlice.

- [Korak naprijed, nazad dva](#) - Antidiskriminacijska politika u Hrvatskoj

Ovaj izvještaj predstavlja rezultate analize učinkovitosti i utjecaja antidiskriminacijske politike u Hrvatskoj u razdoblju 2011.-2016. Analiza obuhvaća procjenu adekvatnosti i učinkovitosti pravnog, institucionalnog i policy okvira, a potom analizira i pomake u odnosu na dio diskriminacijskih osnova: spol, spolna orijentacija, rodni identitet i izražavanje, etnicitet/nacionalnost/rasa, invaliditet, zdravstveno stanje te dob. Pritom svakako treba imati na umu da nalaze ove analize u odnosu na osnove treba promatrati tek kao pregled najvažnijih pomaka unaprijed ili unatrag u promatranom razdoblju. U pogledu metodološkog pristupa, analiza se oslanja na sekundarne izvore (analiza dokumenata) nadopunjene uvidima ključnih dionika antidiskriminacijske politike u Hrvatskoj. Ova publikacija sadrži sažetak na engleskom dostupan [ovdje](#).

- [Zastupljenost i indikatori diskriminacijskih i ksenofobičnih stavova u Republici Hrvatskoj u 2017.](#)

Ova publikacija predstavlja nastavak rada naše organizacije na istraživanju rasizma i ksenofobije u Hrvatskoj, s ciljem utvrđivanja stavova opće populacije u Republici Hrvatskoj o multikulturalizmu, useljavanju stranaca i ksenofobiji. Istraživanje je provedeno na nacionalno reprezentativnom uzorku od 975 građana Hrvatske, a istovjetno je istraživanju koje je CMS objavio 2013. godine. Pokazuje da su se stavovi prema strancima, manjinama, migrantima i izbjeglicama do neke mjere promijenili u posljednje četiri godine, što je razdoblje u kojem su u Hrvatskoj i Europi bile vidljive mnoge promjene, kako na političkoj razini, tako i zbog povećanog broja dolaska izbjeglica.

U 2017. godini smo izvještavale i za ENAR (Europsku mrežu protiv rasizma). Pripremile smo Izvještaj o rasizmu i diskriminaciji pri zapošljavanju u Hrvatskoj, koji će biti dio šireg Izvještaja o rasizmu i diskriminaciji pri zapošljavanju u Europi za razdoblje od 2013. do 2017. godine.

Osim navedenoga, u suradnji s Institutom za etnologiju i folkloristiku, CEDIM - Centrom za istraživanja etničnosti, državljanstva i migracija pri Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu te Inicijativom Dobrodošli! objavili smo i zbornik 'Kamp, koridor, granica' (ur. E. Bužinkić i M. Hameršak). Zbornik radova teži produbiti znanja o hrvatskom kontekstu o onome što se događalo i što je bio odraz globalnih politika na nižim, nacionalnim političkim razinama tijekom perioda tranzita izbjeglica putem tzv. Balkanske rute. Oni zajedno čine cjelinu i naš su zajednički pokušaj da iz različitih perspektiva opišemo i problematiziramo događaje, prakse i reakcije vezane uz hrvatsku dionicu masovnih migracija prema Europi u jesen i zimu 2015. godine te zimu i proljeće 2016. godine.

U okviru projekta DRIM, od ožujka do lipnja 2017. provedeno je istraživanje o svim aspektima integracije u Hrvatskoj (dolazak i boravak, rad, učenje jezika, obrazovanje, svakodnevni život, zdravlje), na način da je proučavan zakonodavni okvir, relevantna i dostupna literatura te kontaktirane institucije kako bi se prikupile ažurne i potpune informacije. Nalazi istraživanja iskorišteni su za pisanje sadržaja Dunavske platforme - glavnog produkta projekta, koji će biti objavljen u drugoj polovici godine te pružen na korištenje institucijama, organizacijama i migrantima koji žive u Hrvatskoj.

2017. godine proveli smo istraživanje u sklopu projekta "Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013. - 2020.", a koji provodimo s konzultantskom tvrtkom Ecorys Hrvatska d.o.o. u korist Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH. Cilj istraživanja je utvrditi stvarne potrebe i prepreke za uključivanje romske nacionalne manjine u svim područjima društvenog i političkog života – u obrazovanju, zapošljavanju, socijalnoj skrbi, zdravstvenoj zaštiti, sudjelovanju u kulturnom, društvenom i političkom životu

itd. Time bi se trebalo omogućiti kvalitetnije praćenje, ali i oblikovanje precizno definiranih mjera za poboljšanje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma. Istraživanje uključuje raznovrsne istraživačke metode - mapiranje svih lokaliteta u kojima živi 30 i više pripadnika romske populacije, provedbu opsežnog anketnog istraživanja u 1550, odnosno više od jedne trećine romskih kućanstava u RH te dubinske intervju i fokus grupe s više od 280 dionika u 15 županija. Uz ključne stručnjakinje pri provedbi istraživanja dr. sc. Kseniju Klasnić i mr. sc. Suzanu Kunac, CMS je na provedbi istraživanja imao velik broj suradnika među izabranim predstavnicima romske nacionalne manjine, aktivistima romskih udruga i drugih organizacija civilnog društva, studentima društvenih znanosti te istraživačima iz akademske zajednice, što za CMS predstavlja izrazito vrijedno i važno iskustvo te otvara mogućnosti za suradnju u budućnosti. Nalazi istraživanja će biti predstavljeni i objavljeni tijekom prve polovice 2018. godine.

Senzibilizacija javnosti

U programu smo u 2017. godini provodili više javnih kampanja, bile smo prisutne u medijima i na društvenim mrežama. Izdvajamo:

- 4. Tjedan izbjeglicama koji se održao od 12. do 25. lipnja 2017., a koji provode organizacije okupljene u Koordinaciji za integraciju koju koordinira CMS, sastoji se od aktivnosti koje potiču kreiranje prostora susreta i razumijevanja između novih i starih članova društva, u svrhu poticanja uključivosti
- Kampanja “Razlike nisu prepreke” u središte stavlja osobe koje po svojoj etničkoj pripadnosti čine manjinu u Hrvatskoj, a kroz kratke isječke iz njihova života pokazuje kako razlike nisu prepreke i da je društvo koje zajedno gradimo ono bez diskriminacije. Video spotovi su dostupni [ovdje](#), a više o kampanji pročitajte na [web stranici](#).

Pravna pomoć i strateška litigacija

Tijekom cijele godine pružali smo pravne informacije i pravne savjete u području diskriminacije, osobito po osnovama rasa/etnička pripadnost/boja kože, vjera i nacionalno podrijetlo, te u području statusa - državljanstvo, privremeni boravak, stalni

boravak, međunarodna zaštita. Pružili smo pravnu pomoć u stotinjak predmeta. Pravnica CMS-a pružala je pravnu pomoć u prostorijama CMS-a od 14 do 16 sati srijedom i petkom, te odgovarala na pojedinačne e-maileve i telefonske upite. U tome nam je pomogla grupa volontera koja je pružala pravnu pomoć u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu, četvrtkom od 19 do 21 sat, prisustvovala saslušanjima u postupcima odobrenja međunarodne zaštite te pomagala izbjeglicama pri pristupu sustavu međunarodne zaštite. Volonteri pravnici pomagali su pripremati predmete te su pokrenuli sustavne promjene realizacije prava tražitelja međunarodne zaštite. U 2017. godini bavili smo se nizom strateških slučajeva. Radili smo na slučaju diskriminacije Roma kome je kafić odbio pružiti uslugu zbog njegove etničke pripadnosti. Ured pučke pravobraniteljice utvrdio je sumnju na diskriminaciju te smo osobi pomogli sastaviti antidiskriminacijsku tužbu. Nastavili smo raditi na slučaju Marokanca koji je 2015. godine stradao u požaru koji je izbio u PP Bajakovo gdje je bio zadržan zbog iregularnog prelaska granice. U tom požaru zadobio je teške tjelesne ozljede te mu je dijagnosticiran PTSP, a smrtno su stradale tri osobe. Povrh toga, hrvatske vlasti su ga smjesile u detenciju gdje mu se stanje znatno pogoršao, te je psihologinja apelirala da ga se se pusti na slobodu jer okruženje detencijskog centra vodi daljnjoj retraumatizaciji. Nakon puštanja na slobodu pomagali smo mu regulirati boravak te podnijeti odštetni zahtjev protiv RH.

Centar za mirovne studije godinama je aktivan u predmetima izručenja, posebice osoba koje imaju međunarodnu zaštitu u nekoj od država članica EU, a moliteljice izručenja su države koje su vršile proganjanje ili postoji opasnost da bi u tim državama njihov život ili sloboda bili ugroženi. U 2017. godini radili smo na slučaju Kurda kojeg su hrvatski sudovi odlučili izručiti Turskoj, usprkos činjenici da mu je prije 13 godina Švicarska odobrila status izbjeglice i da tamo ima obitelj i posao. Podnesena je ustavna tužba te se od Europskog suda za ljudska prava tražilo izdavanje privremene mjere zabrane izručenja. Ovaj predmet naišao je na veliki medijski interes.

Na veliki medijski interes naišao je i slučaj šestogodišnje djevojčice porijeklom iz Afganistana koja je poginula na hrvatsko – srpskoj granici od naleta vlaka, nakon što su nju, njezinu majku i troje braće i sestara protjerale hrvatske vlasti iz RH usprkos činjenici da su zatražili međunarodnu zaštitu što im je bilo uskraćeno te usprkos molbama majke da prenoće u Hrvatskoj jer je bio mrak, a djeca su bila iznimno iscrpljena. Nikakva pomoć niti zaštita nije im bila pružena, već su u takvim okolnostima bili protjerani uz

nalog da prijeđu granicu prateći željezničku prugu. Podnesena je kaznena prijava protiv nepoznatih počinitelja, službenika Ministarstva unutarnjih poslova zbog prouzročenja smrti iz nehaja, zlouporabe položaja i ovlasti te nehumanog postupanja.

Stručne edukacije

U 2017. godini, organizirale smo više stručnih edukacija koje su bile vezane za već spomenute projekte “Protiv rasizma i ksenofobije” i “Mjerenje (ne)jednakosti u Hrvatskoj”.

Za suce građanskih i kaznenih sudova, u suradnji s Pravosudnom akademijom i stručnjacima u području antidiskriminacijskog zakonodavstva, organizirali smo niz od tri edukacije u proljeće-ljeto 2017. godine u prosjeku s 20-ak polaznika/ica po sesiji. Organizirale smo i nekoliko edukacije o antidiskriminacijskim jamstvima i azilnom pravu za odvjetnike/ce kojima je fokus na ljudskim pravima.

U travnju smo organizirale edukaciju “Sadašnjost i budućnost prava azila u EU” s predavačicama prof. dr. sc. Iris Goldner Lang i Nika Bačić Selanec, LL.M. s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U listopadu su uslijedile edukacije “Praktični alati za litigaciju azilnih slučajeva pred europskim sudovima”, na kojoj su predavale Nuala Mole iz AIRE centra i Vanja Bakalović iz CMS-a, te „Antidiskriminacijska jamstva - primjena pred hrvatskim sudovima“, u sklopu koje su predavale Goranka Barać - Ručević, sutkinja Županijskog suda u Zagrebu i dr.sc. Goran Selanec, stručnjak za antidiskriminacijsko pravo.

U listopadu i studenome s Uredom pučke pravobraniteljice, Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH i Hrvatskim novinarskim društvom organizirali smo i edukacije o suzbijanju diskriminacije u medijskom izvještavanju za novinare, na kojima su uz organizatore predavali i Gordana Simonović iz Vijeća za elektroničke medije te novinarka Barbara Matejčić i Nataša Ban Leskovar.

U programu *Borba protiv rasizma i ksenofobije iz 2017. posebno bismo izdvojile:*

Mnogo važnih institucionalnih suradnji i otvaranje novih, mahom izvan Hrvatske, primjerice otvaranje suradnje s finskim Ministarstvom pravosuđa koje će trajati naredne dvije godine na temi govora mržnje a potencijalno i na predsjedavanju EU 2020. godine. Također, sudjelovanjem u dva kruga praćenja Kodeksa postupanja za suzbijanje ilegalnog govora mržnje na internetu, otvara se suradnja s mnogim

organizacijama iz EU koje su sudjelovale u ovom procesu te je uspostavljena suradnja s Odjelom za temeljna prava unutar Opće uprave za pravosuđe i potrošače Europske komisije.

Dodatno bismo istaknule objavu prvog kritičkog (auto)etnografskog zbornika u suradnji s važnim partnerima iz akademske zajednice (Kamp, koridor, granica, ur. E.Bužinkić i M.Hameršak), zatim razvoj modela IDC - interkulturalnog društvenog centra u suradnji s platformom Upgrade, Platformom 9.81 i nizom drugih organizacija u kulturi i drugim područjima (mladi, sport, ekologija i održivi razvoj, dobra ekonomija), prevenciju zakonske odredbe kažnjavanja pomaganja ljudima, odnosno kriminalizaciju solidarnosti, te javno upozoravanje na nezakonita postupanja MUP-a i SOA-e prema izbjeglicama.

Plan za 2018. godinu

Od zagovaračkih i monitoring-aktivnosti, izdvojile bismo: praćenje provedbe Nac. plana za borbu protiv diskriminacije i pripadajućeg Akcijskog plana, praćenje i uključivanje u pokušaje normiranja diskriminatornog govora i “govora mržnje” o čemu smo saznali iz medija krajem godine ([najave](#) Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva). Također, nastaviti ćemo biti uključeni u Radnu grupu za integraciju i pratiti izmjene zakonodavstva i prakse koje se tiču izbjeglica i stranaca. Planiramo isto tako nastaviti zagovarati i pratiti pravo na pristup azilu, te se baviti zapošljavanjem i obrazovanjem kao osnovnim preduvjetima integracije.

Do kolovoza 2018. godine nastaviti će se provedba projekta “Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013. - 2020.”. Na pet regionalnih i jednoj nacionalnoj prezentaciji bit će predstavljeni rezultati istraživanja baznih podataka koje smo proveli prošle godine, a bit će objavljeno i izvješće o rezultatima istraživanja. Također, metodom fokus grupa provest će se konzultacije s ključnim dionicima o prioritetnim implementacijskim mjerama za uključivanje Roma na regionalnoj razini, te će se provesti i tri treninga za nositelje mjera Nacionalne strategije za uključivanje Roma, koji bi trebali osigurati učinkovitije praćenje provedbe ove strategije i pratećeg akcijskog plana.

Osim već aktualnih projekata, u 2018. prijavljujemo i mnoge nove europske projekte (AMIF, EACEA, ESF) koji su uglavnom usmjereni na integraciju i senzibilizaciju javnosti.

Program: Socio-ekonomska pravednost

O programu u 2017. Godini

Program socio-ekonomske pravednosti temelji se na strateškoj smjernici Centra za mirovne studije *Afirmacija ljudskih prava u sferi ekonomije* te kroz svoje djelovanje pridonosi smjernici *Promicanje principa društvene solidarnosti* na razini RH i EU. U 2017 godini, program prati strateške ciljeve: građenje kapaciteta za zaštitu javnih dobara s fokusom na one s utjecajem na ekonomska i socijalna prava građana, nejednakosti i pravednu raspodjelu bogatstva, razvijanje kapaciteta za kontinuirano monitoriranje EU politika u pogledu ekonomsko-socijalnih prava građana, jačanje istraživačkih kapaciteta u području istraživanja rada, prekarijata i nezaposlenosti te pozicioniranje programa u pogledu utjecaja na javne politike vezane za ekonomsko-socijalna prava građana.

Zbog političkih okolnosti, kao odgovor na značajne napade na pravednu raspodjelu društvenih dobara, u javnom zagovaranju smo stavili naglasak zagovaranju područje zaštite javnih dobara, uključujući zdravstvo, pomorska dobra, raspodjelu državnog proračuna te upravljanje sa državnim i lokalnim javnim sredstvima, kroz monitoriranje i razvoj preporuka javnih politika. Paralelno, radili smo na razvoju programskih kapaciteta i mreži suradnika u području nezaposlenosti i prekarnog rada, s naglaskom na mlade na tržištu rada. Program se većinski orijentirao na istraživanje, javno zagovaranje i razvoj kapaciteta unutar programa, što uključuje i razvoj mreže suradnika, solidarnih organizacija i građanskih inicijativa na razini RH i EU. Ciljeve smo ostvarivali kroz javno zagovaranje temeljene na stručnim istraživanjima; intenzivnoj suradnji s drugim organizacijama civilnog društva, građanskim inicijativama i kroz poticanje građanskog aktivizma kroz javne kampanje i razvoj međunarodne platforme za građansku solidarnost Commonfare.net. Valja naglasiti da su intenzivni medijski i javno zagovarački napori uspjeli doprinijeti cilju pozicioniranja programa i CMS-a kao zagovarača javnih politika vezanih za ekonomsko-socijalna prava građana, posebno kada uzmemo u obzir limitirane kapacitete i mladost programa sa jedne, te kompleksnost tema i izazova sa druge strane.

Izazovi i vanjski utjecaji

Relativno veliki i kompleksni izazovi u društvu i javnim politikama koji su imali utjecaj na ekonomska prava građana u 2017. godini iziskivali su brzu reakciju kako bi se spriječile štete, što je bio i velik izazov za relativno mali i novi program. Zbog toga smo se u nekim situacijama umjesto aktivnosti koje promiču javne politike koje pozitivno utječu na suzbijanje nejednakosti, odlučili usmjeriti na reakcije i akcije sprječavanja negativnih posljedica i trendova u javnim politikama koje se tiču socio-ekonomskih prava građana. U 2017. godini nismo bili uspješni u namicanju finansijskih sredstava za razvoj programa, što je djelomično i rezultat nepovoljnog okruženja za financiranje civilnog društva, a djelomično rezultat manjka kapaciteta i vremena za adekvatno prikupljanje sredstava. Premda smo koristili nove ICT (information communication technology) alate za senzibilizaciju i aktivaciju građana o temama društvene pravednosti u području ekonomije, poput vizualizacije državnog proračuna i izrade građanske platforme Commonfare, nedostatak tehničke stručnosti iziskivao je puno rada na samom jačanju kapaciteta programa, što se najviše vidjelo tijekom razvoja i pilotiranja alternativne kriptovalute za promicanje građanske solidarnosti i lokalni razvoj (dugoročni cilj platforme Commonfare).

Partneri i suradnici

U području programa koji se odnosi na zaštitu javnih dobara, suradnici su nam tijekom 2017. godine bili Institut za političku ekologiju (IPE), GONG, Solidarna, CROSOL, udruga Kolibrići, udruga Krijesnica, Pokret otoka, građanska inicijativa Javno je dobro, Platforma za ženska reproduktivna prava, Marina Škrabalo, Mladen Majetić, Mihaela Grubišić i Irena Đokić s Ekonomskog instituta, Željko Ivanković iz Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja, Ana Pezelj iz Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, Ana Bobinac, Corruption Research Centre Budapest iz Mađarske.

U području istraživanja nejednakosti i prekarnog rada, surađivali smo s Mrežom mladih Hrvatske, Kućom ljudskih prava, SSSH, mrežom SOLIDAR (European Network of CSOs advancing social justice in Europe), Movement for Decent Work (Slovenia), Asociatia Support for Youth Development (Rumunjska), Universita di Trento (Italija), Madeira

Interactive Technologies Institute (Portugal), Basic Income Network Italy (Italija), Dyne (Nizozemska) i Abertay University (UK).

Tko je tko u programu

Programski tim u 2017. godini činili su Sandra Benčić i Maja Pleić kao stalne članice i Gordan Bosanac u pojedinim aktivnostima. U 2018. godini program se restrukturirao i nove članice su Sara Lalić, Cvijeta Senta i Maja Pleić.

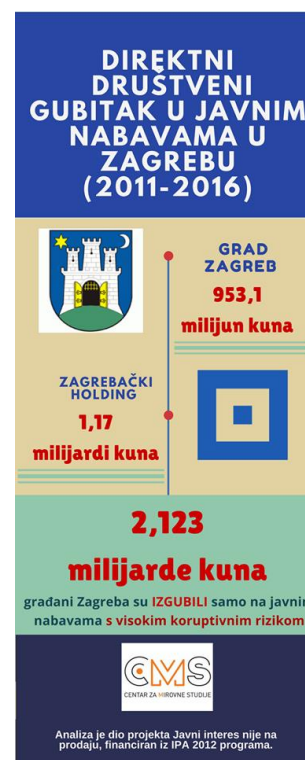
Ključne aktivnosti i rezultati

Stručna istraživanja

- Ana Bobinac. "**Pristup zdravstvenim uslugama u Hrvatskoj.**"
- Tóth, István János; Hajdu, Miklós; Purczeld, Eszter. Koruptivni rizici, intenzitet konkurentnosti i procjene društvenog gubitka u javnim nabavama Grada Zagreba 2011-2016.
- Publikacija "**Corruption risks, competitive intensity and estimate direct social loss in public procurement of Zagreb 2011-2016**" na engleskom jeziku
- Grubišić Šeba, Mihaela "**Kratki pregled upravljanja državnom imovinom 1990 – 2016.**"
- Tijekom 2017. godine radili smo kvantitativno i kvalitativno istraživanje o iskustvima mladih s prekarnim radom u sklopu Horizon2020 projekta „**Commonfare**". Istraživanje će objaviti Università di Trento kao knjigu u 2018. godini
- Krajem 2017. i početkom 2018. godine dolazi do restrukturiranja baze podataka o nejednakosti tzv. *Geometra nejednakosti*, smanjili smo broj indikatora s preko 200 na 50 ključnih indikatora, kako bismo u 2018. izradili interaktivnu bazu koja uključuje geomapiranje 50 ključnih indikatora, s fokusom na regionalnim nejednakostima.

Zagovaranje javnih politika kroz stručne konferencije i javne rasprave

- Organizirali smo konferenciju u Hrvatskom Saboru: „**Upravljanje javnim dobrima Republici Hrvatskoj**“, na kojoj je Vedran Horvat (IPE) prezentirao istraživanja upravljanja Hrvatskom elektroprivredom i aspekata demokratizacije upravljanja energetskim sektorom, nakon čega je organizirana diskusija o rezultatima na stručnom panelu s Marijanom Gajšakom, Ivanom Rogulj, Zoranom Kordićem i Denisom Geto; Dr.sc. Ana Bobinac je predstavila ključne nalaze analize upravljanja HZZO-om i ishode u pogledu jednakog pristupa zdravstvenim uslugama i jednakosti kvalitete usluga. Na panel diskusiji nakon predstavljanja istraživanja sudjelovali su Dr.sc. Maja Vehovec, Ivica Belina, Nataša Škaričić i Diana Glavina. Anton Tomičić je i ime IPE-a je predstavio nalaze analize upravljanja komunalnim uslugama (vodoopskrba, odvodnja i prikupljanje komunalnog otpada) u RH.
- S Centrom za istraživanje korupcije iz Budimpešte (CRCB) organizirali smo konferenciju za medije: „**Analiza koruptivnih rizika i društvenog gubitka u javnim nabavama grada Zagreba i Zagrebačkog Holdinga**“ na kojoj su dr.sc. Istvan Janos Toth iz CRCB i Sandra Benčić predstavili glavne rezultate dubinske analize javnih nabava Grada Zagreba i Zagrebačkog holdinga u periodu 2011.-2016. godine i procjene društvenog gubitka od nekompetitivnih javnih nabava.
- Sa Pokretom otoka i Hrvatskim pravnim centrom organizirali smo **stručnu raspravu o prijedlogu Zakona o koncesijama** na kojoj su Inge Perko Šeparović, Dr.sc. Nenad Starc, Bojana Genov, Gabrijela Medunić Orlić i Sandra Benčić raspravljali o problematičnim odredbama prijedloga Zakona o koncesijama te predložili amandmane na one odredbe prijedloga koje bi potencijalno imale dugoročne negativne učinke na zaštitu javnih dobara i javnog interesa, te koje bi mogle dovesti do porasta koruptivnih rizika u procesima dodjeljivanja koncesija.
- S Nezavisnim sindikatом znanosti i visokog obrazovanja i Ideje.hr, organizirali smo stručnu raspravu „**Budućnost mirovinskog sustava i drugog mirovinskog**

stupa“ na kojoj su Prof.dr.sc. Boris Cota, Dinko Novoselec, Dr.sc. Danijel Nestić, Prof.dr.sc. Ivana Vukorepa, i Ana Pezelj raspravljali o održivosti i društvene pravednosti mirovinskog sustava

- S Kućom ljudskih prava, udrugom B.a.B.e, Info centrom za mlade Vukovar i humanitarnom udrugom „Duga“, organizirali smo okrugli stol u Vukovaru o izazovima nejednakosti: **„Što nam govore brojke i praksa?“**
- U sklopu Human Rights Film Festivala suorganizirali smo javnu raspravu na temu: **“Pristup zdravlju – pravo ili milost?“** s Koalicijom udruga u zdravstvu i SOLIDARNA –Zaklada za ljudska prava i solidarnost. Koalicija udruga u zdravstvu predstavila Blagdanske zahtjeve za bolji pristup zdravlju u 2018. godini.
- U sklopu **Fališ festivala** u Šibeniku, organizirali smo javnu raspravu: **„Je li ljevici dopušteno vladati?“** u kojoj su sudjelovali Danijela Dolenc (Zagreb je Naš) i Rada Borić (Nova Ljevica), te međunaradni sudionici Grega Ciglar – Zdržena levica Slovenije, i Giorgos Karatsioubanis - Savjetnik Syrize za politička pitanja u EU parlamentu.

Zagovaranje kroz kampanje

- Zajedno sa Zakladom Solidarna, pokrenuli smo građansku peticiju **Svako bolesno dijete ima pravo na šansu za život!** za nabavku lijeka za djecu koja boluju od visokorizičnog neuroblastoma i osigurali 14 milijuna kuna iz državnog proračuna
- Zajedno s udrugom Kolibrići, sudjelovali smo u kampanji **„Spinraza za sve“** za hitan plan liječenja za djecu oboljelu od spinalne mišićne atrofije, i osigurali bolesnoj djeci pristup liječenju u Sloveniji. Uz hitan pristup lijeku Spinrazi, organizirali smo široku kampanju za Fond za Inovativne terapije (FIT fond) kao sustavno rješenje koji bi osigurao pristup potrebnim terapijama za izvanredne zdravstvene situacije i rijetke bolesti.
- Sudjelovali smo u kampanji Pokreta otoka **„Čujete li svoje otoke“**. Analizirali smo prijedlog Zakona o koncesijama i otkrili nekoliko štetnih radnji uvedenih

Nacelnik:
Centar za političke studije
Projekt: "Pristup zdravstvenim uslugama u Hrvatskoj - PHS II"
Kuća ljudskih prava Zagreb

Projekt je financiran od strane Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske i Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske.

prijedlogom zakona, posebno onih vezanih za upravljanje pomorskim dobrima. Sa stručnjacima koji podržavaju Pokret otoka, formulirali smo 12 amandmana s argumentacijom na prijedlog Zakona o koncesijama.

Sudjelovali smo u kampanji „**Javno je dobro**“- koju su pokrenule organizacije, inicijative i građani kojima je cilj pravedno i održivo korištenje resursa, primarno pomorska dobra.

- Sudjelovali smo u **javnoj raspravi o CETA-i** te podržavali aktivistički rad inicijative “No to TTIP”
- Sa širom mrežom organizacija civilnog društva i građana, sudjelovali smo u kampanji za ratifikaciju **Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilje u obitelji (Istanbulska konvencija)**
- Kao odgovor na napade vjerskih fundamentalista na reproduktivna prava žena u RH, s različitim organizacijama, feministkinjama i aktivistkinjama sudjelovale smo u pokretanju **Platforme za ženska reproduktivna prava**, koja je između ostalog, organizirala prosvjed za pravo na dostupan i besplatan pobačaj.

Senzibilizacija javnosti

U 2017. godini, bili smo prisutni u medijima i na društvenim mrežama i pridonijeli senzibilizaciji i informiranju građana o napadima na javna dobara i različitim relevantnim temama u sferi društvene pravednosti:

- Otvoreno pismo Vladi RH i HBOR-u o preuzimanju duga Vrhbosanske nadbiskupije
- U suradnji sa Pokret otoka i GONG, upozoravali smo kako je Sabor donio Zakon o koncesijama isključivo na temelju glasova vladajuće koalicije, a suprotno zahtjevima građana, udruga, lokalnih inicijativa i oporbe
- Sa Zelenom akcijom, Nezavisnim hrvatskim sindikatima, Savezom samostalnih sindikata Hrvatske i GONG-m uputili smo otvoreno pismo zastupnicima u Hrvatskom saboru, upozoravajući na štetnost sporazuma CETA
- Upozorili smo javnost o direktnom društvenom gubitku u javnim nabavama grada Zagreba
- S CESI, GONG-om, Kućom ljudskih prava, Udrugom HOMO, Zagreb Pride-om, Zelenom akcijom, i Ženskom sobom, upozorili smo javnost na propuste Hrvatskog sabora

u raspisivanju natječaja financiranih iz EU fondova i mogućim posljedicama za državni proračun i građane RH

- Upozorili smo javnost na propust Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, upravljačkog tijela za Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020 da osigura sredstva i potrebnu dokumentaciju za raspisivanje natječaja iz Europskog socijalnog fonda, i posljedice za državni proračun i građane.
- Promovirali smo Zelene nabave u Gradu Zagrebu kao održivu i društveno pravednu politiku koja potiče lokalnu ekonomiju
- Kroz brojne nastupe u medijima, informirali smo građane o ratifikaciji Istanbulske Konvencije o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, uključujući pravne i proračunske aspekte ratifikacije Konvencije
- Obilježili smo Dan borbe protiv siromaštva i informirali građane o stanju u RH
- Sudjelovali smo u informiranju javnosti o odluci Ustavnog suda o konverziji kredita u švicarskim francima u kredite u eurima ili kunama, koji je potvrdio pozitivnu obavezu države (proaktivno djelovanje u zaštiti socio-ekonomskih prava građana) da potiče gospodarski napredak i socijalno blagostanje građana
- Upozorili smo dekana Pravnog fakulteta Osijek i građane kako su interna pravila vezana za plaćanje studija u ratama isključivo kreditnom karticom, diskriminatorna Također, pozvali smo sve studente i studentice koji imaju problema s plaćanjem školarina, ali i drugih prepreka u nošenju s financijskim obvezama vezanim za fakultet ili financiranje životnih troškova za vrijeme studiranja da nam se jave za potrebnu podršku.
- S hrvatskim članovima Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, upozoravali smo javnost o planu zastupnica i zastupnika Europskog parlamenta, okupljenih oko Klubova zastupnika Europske pučke stranke (HDZ, HSS) te Saveza liberala i demokrata za Europu (IDS, HNS) da se usprotive ključnim odredbama Europskog stupa socijalnih prava, kojima bi se štitila socijalna i ekonomska prava svih građana Europske unije pa tako i nas.

ICT Alati za informiranje i aktiviranje građana o raspodjelu društvenih sredstava

- S Centrom za istraživanje korupcije iz Budimpešte organizirali smo edukacije za zainteresiranu javnost i građane o korištenju ICT alata za analizu koruptivnih rizika u javnim nabavama, te prezentirali otvorenu bazu podataka i metodološke upute za

korištenje navedenih alata u analizama koruptivnih rizika u drugim tematskim i istraživačkim područjima.

- Izrada vizualizacije državnog proračuna za informiranje javnosti i građane: <http://drzavni proracun.datasimplified.com/>
- Izrada (u tijeku do 1.6.2019) platforme Commonfare za promicanje vrijednosti solidarnosti, grassroots inicijative i primjere dobre prakse za održiv i društveno pravedan lokalni razvoj.

U programu *Socio-ekonomska pravednost iz 2017.* posebno izdvajamo:

- Istraživanje „**Analiza koruptivnih rizika u javnim nabavama Grada Zagreba i Zagreb Holdinga**“ koje se baziralo na analizi više od 5900 natječaja Grada Zagreba i Zagrebačkog holdinga, pokazuje da je Zagreb na dnu ljestvice europskih glavnih gradova po kompetitivnim nabavama. Analiza također pokazuje značajna preklapanja povećanja obujma javnih nabava, odnosno ukupnog neto iznosa natječaja te povećanja distorzije cijena u 2013. i 2015. godini, što se poklapa s izbornim ciklusom (2013. - lokalni izbori, 2015. - parlamentarni izbori, na kojima je sudjelovala stranka gradonačelnika Bandića). Prema korištenoj metodi izračuna društvenog gubitka, procjenjuje se da je u promatranom periodu izgubljeno 1,4 milijarde kuna u javnim nabavama Holdinga, te 1,23 milijarde u nabavama Grada Zagreba, što je ukupno 2,6 milijardi kuna koje su se mogle „uštedjeti“ kroz kompetitivne javne natječaje i pravilne procjene vrijednosti natječaja. Istraživanje se citiralo u medijima, i od strane političkih stranaka. Za uključivanje građana i daljnje analize, stvorili smo ICT alat za analize koruptivnih rizika u javnim nabavama za druge gradove u RH.
- Istraživanje dr. Ane Bobinac. „**Pristup zdravstvenim uslugama u Hrvatskoj**“ za CMS, za koji je javnost iznimno zainteresirana, a koji je privukao pažnju i ministra zdravstva i Saborskog odbora za zdravstvo i socijalnu politiku koji su nas pozvali na sjednicu i pozdravili analizu kao prvu stratešku i sustavna analiza hrvatskog zdravstvenog sustava u 21 stoljeću.
- Sa Zakladom Solidarna, pokrenuli smo građansku peticiju Svako bolesno dijete ima pravo na šansu za život! Koja je prikupila preko 32 000 potpisa u samo četiri dana te osigurali 14 milijua kuna iz proračuna za nabavku lijeka za djecu koja boluju od visokorizičnog neuroblastoma.

- Izrada vizualizacije državnog proračuna za informiranje javnosti i građane: <http://drzavniproracun.datasimplified.com/>

Plan za 2018. godinu

Poslije strateškog planiranja u 2017. godini, odlučeno je da se u 2018. godini program „Socio-ekonomske pravednosti“ se spaja s dijelom programa „Borbe protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma“ koji se bavi temama društvene nejednakosti, diskriminacije, ekstremizma, govorom mržnje i međuetničkom radikalizacijom, rasizmom i ksenofobijom u novom programu „Borba protiv nejednakosti“.

Ciljevi novog programa su: temu nejednakosti staviti visoko na agendu policy i opinion makera, i u društvu; praćenje politika i zakona vezanih za diskriminaciju; monitoriranje govora mržnje na internetu te praćenje politike i zakone vezanih za govor i nasilje iz mržnje; ažuriranje i restrukturiranje Geometar baze podataka o nejednakosti; podizanje vidljivosti i promocija alternativnih razvojnih mogućnosti, politika i modela, te poticanje građanske solidarnosti na razini EU kroz izrade platforme Commonfare i pilotiranje alternativne kriptovalute. Članice ovog programa su Sara Lalić, Cvijeta Senta i Maja Pleić (kao voditeljica programa).

Program: Ljudska sigurnost

O programu u 2017. godini

Program *Ljudske sigurnosti* ima za cilj propitivati dominantne koncepte (nacionalne) sigurnosti te razvijati i promovirati koncept ljudske sigurnost koji proizlazi iz potreba svakog pojedinca za sigurnošću. Program stavlja posebnu pažnju na moguće zlouporabe klasičnih konceptata sigurnosti (pretjerana tajnost, netransparentnost, neopravdano širenje straha, neargumentirana financijska dominacija sigurnosnog sektora, povrede ljudskih prava i sl.) kao što je koncept nacionalne sigurnosti. U sklopu ovog programa posebno se bavimo javnim politikama vezanim za rad policije, sigurnosno-obavještajnih službi i vojske. Naš fokus usmjeren je na monitoring navedenih institucija po pitanju povreda ljudskih prava i transparentnosti njihovog rada. Kroz naše monitoring i zagovaračke aktivnosti želimo raditi na transformaciji ovih institucija koje želimo vidjeti kao transparentne, u službi građana i koje ne krše ljudska prava niti promoviraju nasilje.

Izazovi i vanjski utjecaji

Jedan od najvećih izazova programa u 2017. godini bila je odluka nove Vlade RH da radi na militarizaciji hrvatskog društva. Dolaskom novog ministra obrane, RH je pokrenula niz inicijativa i reformi u sigurnosnom sektoru. Promoviran je koncept tzv. domovinske sigurnosti na koji smo odgovarali konceptom ljudske sigurnost. Aktivirale su se vojne vježbe gdje smo pozivali i informirali građane da ulažu prigovor savjesti te okupili mrežu udruga u inicijativi "Ne vojnom roku!" Također, krajem 2017. godine Vlada je jasno naznačila u proračunu za 2018. godinu kako će obrana biti najveći strateški prioritet u smislu kapitalnih ulaganja.

Izazovi su se pojavili i u radu policije i sigurnosno-obavještajnih službi vezano uz izbjeglice. Kako bi što više onemogućili i demotivirali izbjeglice da ulaze u EU, naše institucije su posegnule i za zakonito upitnim metodama. U tom smislu ovaj program je intenzivno surađivao s programom *Borba protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma* na

konkretnim slučajevima povrede ljudskih prava izbjeglica. Tijekom godine, unatoč kritiziranju rada SOA-e i MUP-a program je uspio održavati i redovne kontakte s obje institucije kako bi zajedničkim naporima unaprijedili njihov rad.

Partneri i suradnici

Mreža organizacija okupljena u inicijativu Ne vojnom roku.

Tko je tko u programu

U programu je radio i vodio ga Gordan Bosanac.

Ključne aktivnosti i rezultati

Istraživanja

U 2017. godini konačno se je privelo kraju istraživanje o poplavama u Slavoniji iz 2014. godine. Rezultate istraživanja objavit će u 2018. godini sveučilište u Friburgu. Program je aktivno sudjelovao i u istraživanjima koja CMS radi za FRA (Agenciju Europske unije za temeljna prava) o radu sigurnosno-obavještajnih službi kao i uz pritiske na rad civilnog društva u Hrvatskoj.

Zagovaračke aktivnosti

Zagovaračke aktivnosti bile su dominantne aktivnosti u 2017. godini. Program se je posebno angažirao oko izrade nove Strategije nacionalne sigurnosti i propitivanju

koncepta domovinske sigurnosti. Navedena Strategija po prvi puta je spomenula koncept ljudske sigurnosti koji je nažalost zadržan samo na deklarativnoj razini. Također je program nekoliko puta javno reagirao zbog militarizacije sustava sigurnosti. Posebno smo bili glasni za vrijeme velikih ljetnih požara gdje smo upozoravali na raspad sustava civilne zaštite u Hrvatskoj i govorili o budućim proračunskim prioritetima. O tome smo govorili i na tematskoj sjednici Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost o požarima u ljeto 2017. godine. Program je također bio glasan protiv povećanja proračuna MORH-a. Glasni smo bili i protiv nabave vojnih zrakoplova. Analizom proračuna za 2018. godinu predložili smo niz drugih prioriteta za financiranje od onih vojnih. Nažalost naši prijedlozi nisu uzeti u obzir.

Zagovarački uspjeh postigli smo u domeni prigovora savjesti. MORH je u 2017. godini oživio vojnu priču bez da je mislio na mogućnost prigovora savjesti. Upravo našom kampanjom uspjeli smo potaknuti građane da ulažu prigovor savjesti i na vojnu priču. U 2017. godini bili smo jedina organizacija kojoj su se građani mogli obratiti za pitanja vezana uz prigovor savjesti te smo zaprimili veliki broj upita.

U 2017. godini upozoravali smo i na nelegalnu prodaju oružja RH te na prolaz oružja kroz Hrvatsku. Nažalost, za ovu temu se je zainteresiralo samo nekoliko medija dok institucije uopće nisu odgovorile na otkrivene nepravilnosti u prodaji oružja.

Konačno, u suradnji s programom Borba protiv rasizma i ksenofobije uspjeli smo osporiti nepriznavanje statusa azila osobama kojima bi SOA dala tzv. sigurnosnu zapreku i time onemogućila međunarodnu zaštitu. Nakon objavljenog izvješća i direktnih sastanaka, broj takvih slučajeva se smanjio. Nažalost, porastao je broj policijskih odvratanja (tzv. push back) izbjeglica te je program bio angažiran i na tim temama.

Sve teme kojima se je program bavio imale su značajnu vidljivost u javnosti.

U programu *Ljudska sigurnost iz 2017.* posebno bi izdvojile:

- Prepoznavanje koncepta ljudske sigurnosti u Strategiji nacionalne sigurnosti,
- Promocija prigovora savjesti,
- Predlaganje proračunskih prioriteta koji odgovaraju na potrebe ljudske sigurnosti,
- Otvorena komunikacija sa svim institucijama iz područja sigurnosti.

Plan za 2018. godinu

U 2018. godini program će, sukladno zajedničkim planiranjima doživjeti preobrazbu na način da će se spojiti s programom koji se bavi integracijom, azilom i migracijama. Do ove odluke je došlo iz operativnih razloga budući da upravo na toj temi ima najviše potrebe za rad na sigurnosnim temama i na dekonstrukciji sigurnosnih mitova. Dijelovi programa koji se bave militarizacijom društva prelit će se na program edukacije, a dijelom na program borbe protiv nejednakosti, posebno u dijelu praćenja proračuna.

ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

Kao i u 2016. godini, i u 2017. godini je društveno-politička situacija značajno je obilježila na rad.

Iako su se napadi i pritisci smanjili, pak su bili prisutni i dalje. Mogućnosti za nalaženje sredstava a na nacionalnoj razini su se otvorila, ali ne u onoj mjeri u kojoj je bilo očekivano, odnosno kako su indikativni planovi institucija anticipirali.

U prošloj godini Izvršni odbor CMS-a u prosjeku se sastajao jednom mjesečno (ukupno 12 sastanaka). Zapisnici IO-a kao i izvještaji za javnost slani su članstvu na uvid.

Godišnje operativno planiranje održano je u siječnju kada smo izradili operativni plan s distribucijom aktivnosti po programima, vremenskom distribucijom te zaduženjima po osobama. Operativni plan smo revidirali krajem kolovoza 2017. godine kada smo revidirali i strateški plan u dijelu koji se odnosi na provođenje strateških ciljeva (smjernica) kroz programe. Dogovorili smo spajanje postojeća četiri programa u tri na sljedeći način:

Program borbe protiv rasizma i ksenofobije je rasformiran u program Azil, integracija i ljudska sigurnost i Borba protiv nejednakosti. Ta dva programa tematski uključuju i dva dosad postojeća programa: Socio-ekonomsku pravednost i Ljudsku sigurnost. Ovo programsko objedinjavanje predstavljeno je članstvu na izvanrednoj svečanoj skupštini organizacije na Dan mira, 21. rujna 2017. godine te je tada i izabran Izvršni odbor organizacije temeljem ovakve preraspodjele.

Prema Strateškom planu izrađenom za period 2016. - 2020. ključne su aktivnosti Centra za mirovne studije strukturirane u četiri, odnosno, tri programa koji su neposredno povezani sljedećim ciljevima:

Povećati otvorenost društva prema različitostima,
Podizati senzibilitet i kompetencije društva za nenasilje,
Afirmirati ljudska prava u sferi ekonomije, te
Promicati princip društvene solidarnosti, međunarodne razvojne suradnje i ljudske sigurnosti.

Povećati otvorenost društva prema različitostima. Ova je smjernica usmjerena k postizanju strukturnih institucionalnih promjena u području tretmana manjinskih grupacija te prevencije radikalnih i nasilnih oblika ponašanja usporedo sa stvaranjem društva dobrodošlice gradeći kapacitete pojedinaca i grupa za solidarnost. U 2017. godini težili smo postići i doprinostiti sljedećim promjenama:

Povećanje pozitivnih stavova građana i solidarnosti s drugima i drugačijima (migranti, izbjeglice, nacionalne manjine, stranci i drugi);

Javno i stručno identificiranje pojava ksenofobije, rasizma i radikalizma te uzroka strahova;

Podizanje kvalitete integracije manjinskih skupina u lokalnim zajednicama;

Stvaranje i izgradnja suradničkih mreža i „džepova otpora“ radikalizaciji, nacionalizmu, rasizmu i drugim pojavama koje ugrožavaju sigurnost pojedinaca i manjinskih grupa, te Osjetljivost i proaktivnost sustava (institucije) te ostvarivanje prava drugih i drugačijih.

Povećati senzibilitet i kompetencije društva za nenasilje. Ključne su strategije koje sadrži ova smjernica usredotočene na promjene obrazovnih politika i demokratizaciju obrazovnog sustava uz osnaživanje građana na aktivizam i nenasilno djelovanje. Osim toga, strateški je cilj da Centar za mirovne studije putem svojih obrazovnih programa povezanih s istraživanjem, javnim politikama i aktivizmom postane svojevrsni centar znanja. I proteklu godinu težili smo postići i doprinostiti sljedećim promjenama u društvu:

Demokratizacija obrazovnog sustava i podizanje građanske pismenosti,

Osnaživanje građana na aktivističko djelovanje te

Prevenција nasilja i afirmacija nenasilnih praksi i iskustava.

Afirmirati ljudska prava u sferi ekonomije. Želeći dati doprinos raspravi i promjeni prema ekonomskoj pravednosti i zaštiti građana od kršenja njihovih prava uslijed ekonomskih kriza i nestabilnosti, kroz 2017. doprinosili smo sljedećim ciljevima: Koncept zaštite ljudskih prava integrirati u rad međunarodnih financijskih institucija i nacionalnih banaka, Afirmacija ekonomske pravednosti te ekonomskih prava kao ljudskih prava, Zaštita javnih dobara te Identifikacija i osvještavanje poveznica između rata i ekonomije.

Promicati princip društvene solidarnosti, međunarodne suradnje i ljudske sigurnosti. Ova smjernica odnosi se na praćenje rada institucija te njihove strukturne promjene u podizanju kvalitete u zaštiti prava građana. Težimo postići i doprinositi sljedećim promjenama u društvu: Demistifikacija terorizma i zaštita ljudskih prava, Afirmacija civilnih misija i razvojne suradnje temeljene na solidarnosti, Uspostava kvalitetnog sustava građanskog nadzora vojnih, policijskih i obavještajnih službi te Promocija koncepta ljudske sigurnosti.

Kroz programske izvještaje vidljiv je doprinos koji smo ostvarili u 2017. godini u postizanju ovih ciljeva, smjernica i principa.

Rad Izvršnog odbora

Na redovnoj skupštini u ožujku 2017. godine za članove Izvršnog odbora prodžuen je mandat postojećem IO-u: Gordan Bosanac (Program *Ljudska sigurnost*), Tea Vidović (Program *borbe protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma*), Lovorka Bačić (Program *Transformacije sukoba i afirmacije nenasilja*), Sandra Benčić (Program *Ljudska prava i ekonomija*), Iva Zenzerović Šloser (Mirta), Zrnka Kušen (projektna voditeljica), Gordana Borić (voditeljica financija) i Julija Kranjec (organizacijska voditeljica). U rujnu 2017. na izvanrednoj skupštini izabran je novi Izvršni odbor u kojega su izabrane:

Maja Pleić (Program Borba protiv nejednakosti), Sara Kekuš (Program Azil, integracija i ljudska sigurnost), Lana Jurman (Program *Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja*), Gordana Borić (voditeljica financija) i Cvijeta Senta (organizacijska voditeljica). U Izvršnom odboru su od listopada pa do kraja prosinca sudjelovali i Gordan Bosanac kao predstavnik Policy programske koordinacije i Julija Kranjec radi prijenosa organizacijskog pamćenja i protokola.

Rad Policy programske koordinacije

Policy programska koordinacija ima zadatak da osigurava sustavan i prepoznatljiv rad organizacije, da prati i nadzire programsko poslovanje organizacije, strateški se određuje prema aktualnim događajima te je odgovorna za stvaranje strateških partnerstava s drugim organizacijama. Koordinacija je i ove godine nastavila s radom. Svrha ovog tijela je da se osigura ne samo dodatna sinergija programa unutar CMS-a, već i jači zagovarački utjecaj. U 2017. godini sastajala se minimalno jednom mjesečno u raznim formatima, uključujući radnike/ce prema temama od interesa.

Zaposleni/e i kultura rada

U 2017. godinu ušli smo s 18 zaposlenih na puno radno vrijeme. U svibnju nam se pridružio i Antonio Čelan kao voditelj ureda kroz program stručnog osposobljavanja te Maddalena Avon na programu pripravništva. Tijekom godine u CMS-u su svoj doprinos dali i:

Sandra Benčić, voditeljica programa Socio-ekonomska pravednost,
Emina Bužinkić, suradnica u programu Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja i
Ines Mindjek, financijsko-administrativna asistentica.

Prosinac 2017. završavamo sa 18 zaposlenih na puno radno vrijeme, jednom osobom na stručnom osposobljavanju te jednom osobom u programu pripravništva. To su:

Maddalena Avon, program pripravništva,
Lovorka Bačić, suradnica u programu Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja,
Vanja Bakalović, suradnica u programu Azil, integracije i ljudska sigurnost,
Gordana Borić, voditeljica financija,
Gordan Bosanac, suradnik u programu Azil, integracije i ljudska sigurnost,
Josip Brković, financijsko-administrativni asistent,
Antonio Čelan, voditelj ureda,

Lea Horvat, suradnica u programu Azil, integracije i ljudska sigurnost,
Lana Jurman, voditeljica programa Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja,
Sara Kekuš, voditeljica programa Azil, integracije i ljudska sigurnost,
Julija Kranjec, suradnica u programu Azil, integracije i ljudska sigurnost,
Zrnka Kušen, projektna voditeljica,
Sara Lalić, suradnica u programu Borba protiv nejednakosti,
Maja Pleić, voditeljica programa Borba protiv nejednakosti,
Jasna Račić, suradnica u programu Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja,
Martina Savić, voditeljica ureda,
Cvijeta Senta, organizacijska voditeljica,
Lovorka Šošić, voditeljica odnosa s javnošću,
Tea Vidović, suradnica u programu Azil, integracije i ljudska sigurnost, a trenutno na
porodiljnom dopustu,
Iva Zenzerović Šloser, suradnica u programu Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja.

Nastavili smo s provedbom godišnje evaluacije rada zaposlenih čija je svrha unapređenje rada i bolje funkcioniranje unutar programa te jačanje povjerenja, kao i bolje planiranje radnih mjesta. Godišnju evaluaciju za 2016. godinu održali smo kroz veljaču i ožujak 2017. godine te su izrađene preporuke za programe, tijela upravljanja kao i osobne preporuke za zaposlene koje su komunicirane prema svakom subjektu. U veljači 2017. godine naša članica Andrijana Parić održala je komunikacijsku radionicu zaposlenima, kao svojevrsan uvod u godišnje evaluacije ali i podsjetnik na načela nenasilne komunikacije i vrijednosti otvorenog i jasnog komuniciranja, prevazilaženja straha od konflikta unutar radnog okruženja i drugih komunikacijskih “balasta” od kojih niti jedno radno okruženje nije pošteđeno.

Godišnju evaluaciju rada za 2017. održali smo početkom 2018. godine i ona je uključivala i individualne i timske (programske) preporuke iz prošle godine. Plan je da i u 2018. godini nastavimo s radom na otvaranju komunikacije i “čišćenju” interpersonalnih odnosa koji se tijekom rada u dinamičnom (i često iscrpljujećem) okruženju kakvo je naše, često znaju usložniti.

Svakog petka održavamo uredske sastanke na kojima se informiramo o najznačajnijim događajima prošlog i narednog tjedna o čemu bilješku šaljemo na mailing listu

cms@cms.hr. Dnevni red sastanaka Izvršnog odbora i *Policy* programske koordinacije unaprijed se šalje na uredsku *mailing* listu.

Ove godine radna grupa SOKNO se nije sastajala, međutim plan je da se u 2018. godini njen rad oživi. U tom smislu, inicijalno će se pozvati članovi postojeće grupe da se provjeri njihov interes i raspoloživost te će se uključiti nove osobe.

U 2017. godini nismo koristili institucionalnu potporu Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, ali smo se u rujnu 2017. godine prijavili na novi ciklus te ostvarili pravo na potporu u najvišoj kategoriji za 2018. godinu kao prvu godinu trogodišnjeg ciklusa.

Suradnja s drugim organizacijama i *ad hoc* inicijative

I ove godine smo veliku pažnju davali uspostavi partnerskih odnosa, kako među organizacijama civilnog društva, tako i u međusektorskoj suradnji. Tijekom godine inicirali smo nekoliko aktivnosti (javna događanja, javna priopćenja, tiskovne konferencije, zajedničko komentiranje zakonodavstva i dr.) vezanih za ekonomsku i monetarnu politiku, sigurnosni sektor, za veću suradnju OCD-a u područjima zaštite ljudskih prava, suzbijanja diskriminacije, radu na integracijskim politikama azilanata i stranaca, kampanji za uvođenje obrazovanja za demokratsko građanstvo te protiv militarizacije društva.

Članovi smo međusektorskih tijela:

- Nacionalni odbor za provedbu Kampanje Vijeća Europe „Pokret protiv govora mržnje na internetu“,
- Savjet za razvoj civilnoga društva pri Vladinom Uredu za udruge,
- Radna skupina za praćenje zločina iz mržnje pri Vladinom Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina,
- Radna skupina za operativnu provedbu zadaća Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo,
- Odbor za praćenje Operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020."

Ekspertizu CMS-a prepoznali su i domaći i međunarodni akteri te smo i tijekom 2017. godine surađivali u izradi nekih od izvještaja za međunarodne mreže:

Racism and Discrimination in employment in Europe 2013-2017 za mrežu [ENAR](#)

(European Network Against Racism) - bit će objavljen u ožujku 2018. godine

Redovni izvještaji za Agenciju Europske unije za temeljna prava ([FRA](#)) budući da smo

članica njihove mreže (FRAnet) na razini EU. Krajem godine prijavili smo se za novi

ciklus suradnje (2018.-2022.) te ćemo u lipnju 2018. godine znati rezultate.

Vidljivost u javnosti

Centar za mirovne studije u svom javnom djelovanju koristi različite alate, poput priopćenja, reakcija na društvenih mrežama, javnih akcija, prosvjeda, kampanja, izjava u medijima i dr, S obzirom na to da je CMS uključen u rad različitih inicijativa i mreža, svoje javno-zagovaračke aktivnosti obavlja i kroz njih, najčešće radeći s partnerima na zajedničkim temama u sklopu GOOD inicijative, Inicijative Dobrodošli! i Platforme 112.

Centar za mirovne studije najčešće samostalno reagira priopćenjima, prosječno svakih tjedan i pol. Sva priopćenja, ali i druge potrebne obavijesti objavljujemo na mrežnoj stranici Centra za mirovne studije, ove godine oko 125 objava. Ove godine nam se ukupan broj posjeta CMS mrežnoj stranici povećao za 20% te sada iznosi 116.038. Također, povećao nam se i broj pratitelja CMS-

ove Facebook stranice za oko 2000, što je porast od oko 30%, a broj pratitelja Twitter profila nam je porastao jednako tako za oko 30%, te smo ih na kraju 2017. godine imali 1756.

Centar za mirovne studije u 2017 . godini sudjelovao organizirao je i kampanje, pa tako u prvoj polovici godine ističemo kampanju „Ne vojnom roku. Hrvatska zna bolje“ s istoimenom inicijativom u koju su se okupile organizacije civilnog društva te kampanju

protiv kriminalizacije solidarnosti, dok smo u drugom dijelu godine s Uredom pučke pravobraniteljice i Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina organizirali kampanju „Razlike nisu prepreke. Za društvo bez diskriminacije“, čiji su se videospotovi, uz društvene mreže, prikazivali i na HRT-u. Spotovi su dostupni na YouTube profilu Centra za mirovne studije, gdje se nalaze i drugi video materijali, poput snimki tribina.

Ove godine obilježili smo i 20 godina postojanja Centra za mirovne studije, pod parolom #20GodinaNeMIRa, tribinom „Mladi –enigma za starije“ u Pakracu, te programom u Zagrebu u sklopu obilježavanja Međunarodnog dana mira, predavanjem o nenasilnom otporu, prikazivanjem filmova te tribinom „Prijetnje miru pred nama“. Također, izradili smo prigodni logo, majice i torbe povodom obilježavanja 20 godina CMS-a te mirovne rokovnike za 2018. godinu.

Publikacije u 2017. godini

Objavile smo:

- [Zbornik: “Razumijevanje rasizma i ksenofobije” Izveštaj o rasizmu i ksenofobiji za 2017. godinu](#)
- [\[MIGRENT\] - Migrant \(Social\) Entrepreneurship As A Tool Of Socio-economic Emancipation Of Migrants](#)
- [Corruption risks, competitive intensity and estimated direct social loss in public procurement of Zagreb - 2011-2016](#)
- [Stavovi i percepcije domaće javnosti o nacionalnim manjinama, izbjeglicama i migrantima](#)
- [Pristup zdravstvenim uslugama u Hrvatskoj](#)
- [Zastupljenost i indikatori diskriminacijskih i ksenofobičnih stavova u Republici Hrvatskoj u 2017](#)
- [Korak naprijed, nazad dva - Antidiskriminacijska politika u Hrvatskoj](#)
- [Alternatives to Immigration Detention](#)

U partnerstvu s organizacijama i institucijama objavili smo i sljedeće naslove:

- **Otpor prema krnjim demokracijama Europe**

Razumijevanjem scenarija neliberalnih vlasti do uspješnijeg otpora

Studije slučaja: Hrvatska, Mađarska, Poljska i Srbija

U proteklom razdoblju svjedočimo epidemiji donošenja zakona kojima se koč aktivnosti civilnoga društva u više mladih demokracija na nekoliko kontinenata. Zakoni se donose kako bi se suzio prostor djelovanja neovisnih građanskih inicijativa. Nova moda zakonske regulative rasprostire se svijetom nalazeći uzor u modelima kreiranim u Kremlju. Njome se kažnjava međunarodno umrežavanje građanskih inicijativa ili međunarodno pokroviteljstvo neprofitnog aktivizma, uz etiketiranje aktivista kao “stranih agenata”.

Ovaj izvještaj za cilj ima pomoći da ozbiljnije shvatimo važnost civilnoga društva – sloboda u miru, kod kuće i širom svijeta. Također, njegova namjera je da ojača naše napore u suprotstavljanju neliberalnim uzurpacijama demokracije, kod kuće i u svijetu.

- **Stavovi i percepcije domaće javnosti o nacionalnim manjinama, izbjeglicama i migrantima**

Istraživački tim Centra za istraživanje etničnosti, državljanstva i migracija Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu (CEDIM) proveo je eksploratorno kvalitativno istraživanje o stavovima i percepcijama javnosti o nacionalnim manjinama, izbjeglicama i imigrantima u Hrvatskoj. Dosadašnja istraživanja pokazuju da je određeni dio domaće populacije sklon negativnim percepcijama prema ovim skupinama, pri čemu su pojedine podgrupe (etnički, rasno ili statusno definirane) često predmetom izraženih društvenih stereotipija i predrasuda (npr. tražitelji azila, muslimani, Srbi, Romi itd.; detaljnije v. u poglavlju 2 i 3). U ovoj studiji, istraživački tim htio je razumjeti sadržaj stavova i kontekst u kojima se oni formiraju te je utoliko odabrana kvalitativna metodologija. U periodu od veljače do listopada 2016. godine provedeno je terensko istraživanje (ukupno 120 intervjua i tri fokus grupe) s četiri skupine aktera: općom populacijom, pripadnicima nacionalnih manjina, izbjeglicama i tražiteljima azila te dionicima sustava. Intervjui s općom populacijom i nacionalnim manjinama provedeni su u 13 gradova kontinentalne Hrvatska, Slavonije, Dalmacije, te Istre i Kvarnera. Razgovor s dionicima sustava održan je u Zagrebu gdje ih najveći broj djeluje (predstavnici izvršne vlasti, civilnog društva, međunarodnih organizacija i medija).

Intervjui s izbjeglicama i tražiteljima azila održani su u također Zagrebu, no u njih su bile uključene i osobe koje su smještene u prihvatilištu za tražitelje azila u Kutini. Fokus grupe s predstavnicima nacionalnih manjina, dionicima te miješanom skupinom (nacionalne manjine, opća populacija i dionici) održane su u Zagrebu, no također su uključivale ispitanike iz različitih područja Hrvatske. Intervjui i fokus grupe pokrivali su nekoliko temeljnih tipova pitanja, uključujući stavove o: društvu i temeljnim društvenim problemima; društvenim različitostima; odnosu prema useljenicima i nacionalnim manjinama, društvenim problemima ovih skupina te postojećim institucionalnim rješenjima.

Planovi za 2018. godinu

Osim navedenih planova za pojedinačne programe, od 2018. godine očekujemo:

U organizacijskom smislu:

Rad na organizacijskoj razini odnosit će se na tri smjera. Prvi, tzv. administrativno “osvježavanje” odnosi se na izradu pravilnika, dogovora, praksi, smjernica, upute i sl. – ideja je da svi ti materijali budu na jednom mjestu, lako dostupni i jasni. Od jeseni 2017. godine u postupku smo sređivanja arhive jer nas je Hrvatski državni arhiv prepoznao kao stvaratelja arhivske građe te smo postali obavezni izlučivati i dostavljati određene podatke toj instituciji.

Drugi smjer rada odnosi se na naš fizički prostor i uključuje renovaciju radnog prostora u mogućim gabaritima (financijskim, prostornim i vremenskim), već spomenuto sređivanje arhive i njeno adekvatno zbrinjavanje te ostale radove kojima ćemo unaprijediti svoju radnu okolinu.

Treći smjer rada odnosi se na mentalno zdravlje radnika/ca te uključuje kontinuirani rad na poboljšanju komunikacije sviju sa svima, supervizijsku podršku radnicima/ama po potrebi, osiguravanje dobivanja vanjskog feedbacka koji ne od dolazi od, primjerice dnevno.hr nego od suradnika i koji je konstruktivan, osnažujući i motivirajući kao i pronalaženje modaliteta i termina za zajedničko druženje i opuštanje.

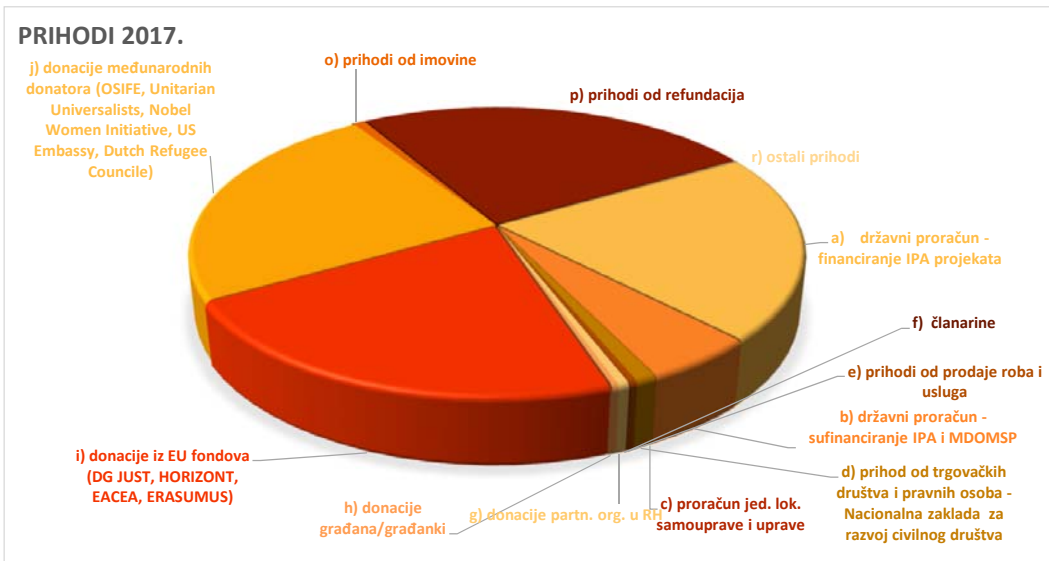
Želja je poraditi i na jačanju i redefiniranju odnosa između dijela članstva koje radi u CMS-u i članstva koje je percipirano kao vanjsko. U tom smislu, važno nam je da pokušamo ustaliti jednogodišnji skupštinski termin na kojega će se odazvati većina

članstva, nakon koje ćemo se imati priliku i družiti. Prijedlog je da taj dan bude za Međunarodni dan mira, svake godine 21. rujna.

I CMS PRIHODI 2017

Ukupni prihodi Centra za mirovne studije u 2017. godini iznose 5.657,452,00 kuna. Od ukupnih prihoda, najveći udio čine prihodi od međunarodnih donatora (Open Society Foundation, US Embassy, Unitarian Universalists, Nobel Women Initiative) - 24,07%, prihodi od EU projekata (IPA, DG Just, EACEA, Horizon2020, ERASMUS) - 21,89%, prihodi od državnog proračuna (financiranje IPA projekata) - 21,05%, prihodi od refundacija (istraživački projekt NSUR) - 24,99%, prihodi iz državnog proračuna (sufinanciranje IPA projekata i projekt MDOMSP) - 5,06%. Ostatak prihoda se odnosi na prihode od donacija partnerskih organizacija za provedbu zajedničkih projekata, prihode od prodaje roba i usluga te prihode od imovine i članarina.

VRSTA PRIHODA	IZNOS	%
a) državni proračun - financiranje IPA projekata	1.190.665,61 kn	21,05%
b) državni proračun - sufinanciranje IPA i MDOMSP	286.519,73 kn	5,06%
c) proračun jed. lok. samouprave i uprave	0,00 kn	0,00%
d) prihod od trgovačkih društva i pravnih osoba - Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	53.657,59 kn	0,95%
e) prihodi od prodaje roba i usluga	18.726,00 kn	0,33%
f) članarine	2.426,00 kn	0,04%
g) donacije partn. org. u RH	28.755,55 kn	0,51%
h) donacije građana/građanki	15.935,00 kn	0,28%
i) donacije iz EU fondova (DG JUST, HORIZONT, EACEA, ERASMUS)	1.238.343,86 kn	21,89%
j) donacije međunarodnih donatora (OSIFE, Unitarian Universalists, Nobel Women Initiative, US Embassy, Dutch Refugee Council)	1.361.906,55 kn	24,07%
o) prihodi od imovine	42.059,00 kn	0,74%
p) prihodi od refundacija	1.414.017,00 kn	24,99%
r) ostali prihodi	4.440,00 kn	0,08%
UKUPNO	5.657.451,89 kn	100,00%

II CMS RASHODI 2017

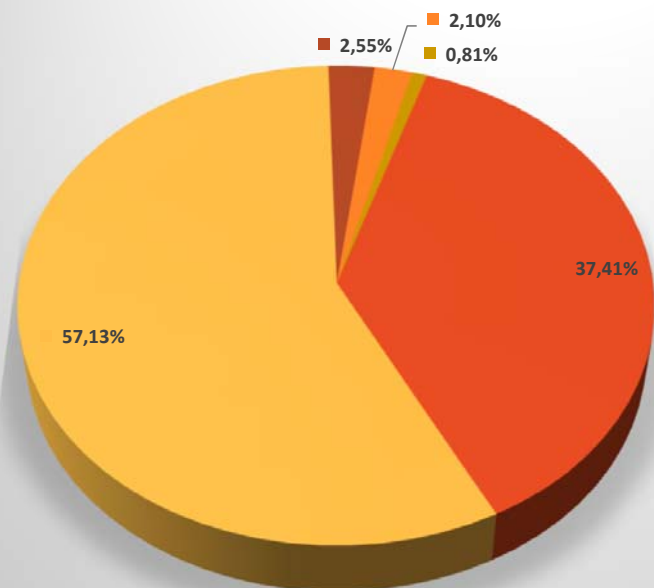
Ukupni rashodi CMS-a u 2017. godini iznose 6.607.615,00 kune.

Rashodi za radnike čine

37,41% ukupnih rashoda. U 2016. godini prosječan broj zaposlenih (na osnovi sati rada) bio je 18, dok je prosječna isplaćena neto plaća iznosila 6.652,00 kune. U 2017. godini koristili smo mjeru stručnog osposobljavanja (HZZ) za 1 osobu. Rashodi za provođenje projektnih aktivnosti iznose 57,13 % ukupnih rashoda, dok se ostatak rashoda odnosi na uredske troškove u iznosu 2,55%, financijske rashode u iznosu od 2,10% te ostale materijalne rashode u ukupnom iznosu od 0,81% ukupnih rashoda. Višak prihoda u iznosu od 46.435,00 kuna prenosi se u narednu godinu za pokriće tekućih rashoda za započete projekte u 2017. godini.

STRUKTURA RASHODA u 2017. godini	Iznos	Postotak u ukupnim rashodima
I. RASHODI ZA RADNIKE		37,41%
Plaće i doprinosi	2.471.620,00	
		2.471.620,00
II. RASHODI ZA PROJEKTNE AKTIVNOSTI		57,13%
Naknade za obav. aktivnosti - honorari	1.134.286,00	
Troškovi putovanja i smještaja sudionika aktivnosti	1.028.008,00	
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	218.619,00	
Najamnine	38.972,00	
Intelektualne i osobne usluge	358.220,67	
Odvjetničke i javnobilježničke usluge	19.391,25	
Usluge dizajna i tiska	116.684,72	
Usluge revizije i evaluacije	76.795,50	
Donacije partnerskim org. za projekte u provedbi	173.500,00	
Usluge promidžbe i informiranja	217.252,36	
Računalne usluge	62.890,00	
Ostale usluge	330.548,00	
		3.775.167,50
III. UREDSKI TROŠKOVI		2,55%
Pošta, telefon	44.872,00	
Tekuće održavanje	19.841,00	
Komunalne usluge	4.867,00	
Energija	12.531,00	
Sitni inventar i auto gume	9.639,00	
Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	24.587,00	
Osiguranje	3.891,00	
Računovodstvene usluge	48.467,50	
		168.695,50
IV. FINANCIJSKI RASHODI		2,10%
Bankarske i usluge platnog prometa	10.661,00	
Negativne tečajne razlike	128.175,00	
Zatezne kamate i ostali financijski rashodi	9,00	
		138.845,00
V. OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,81%
Članarine	6.905,00	
Rashodi amortizacije	38.882,00	
Ostali mat. rashodi	7.500,00	
		53.287,00
UKUPNO	6.607.615,00	100,0%

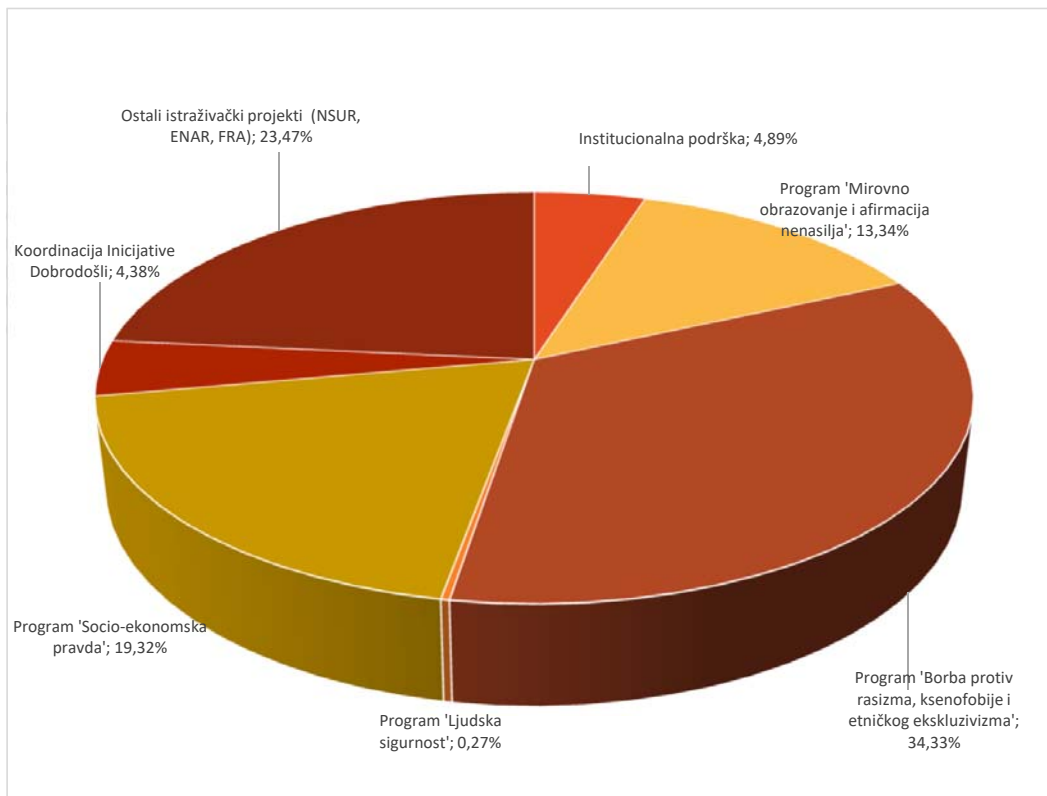
RASHODI 2017.

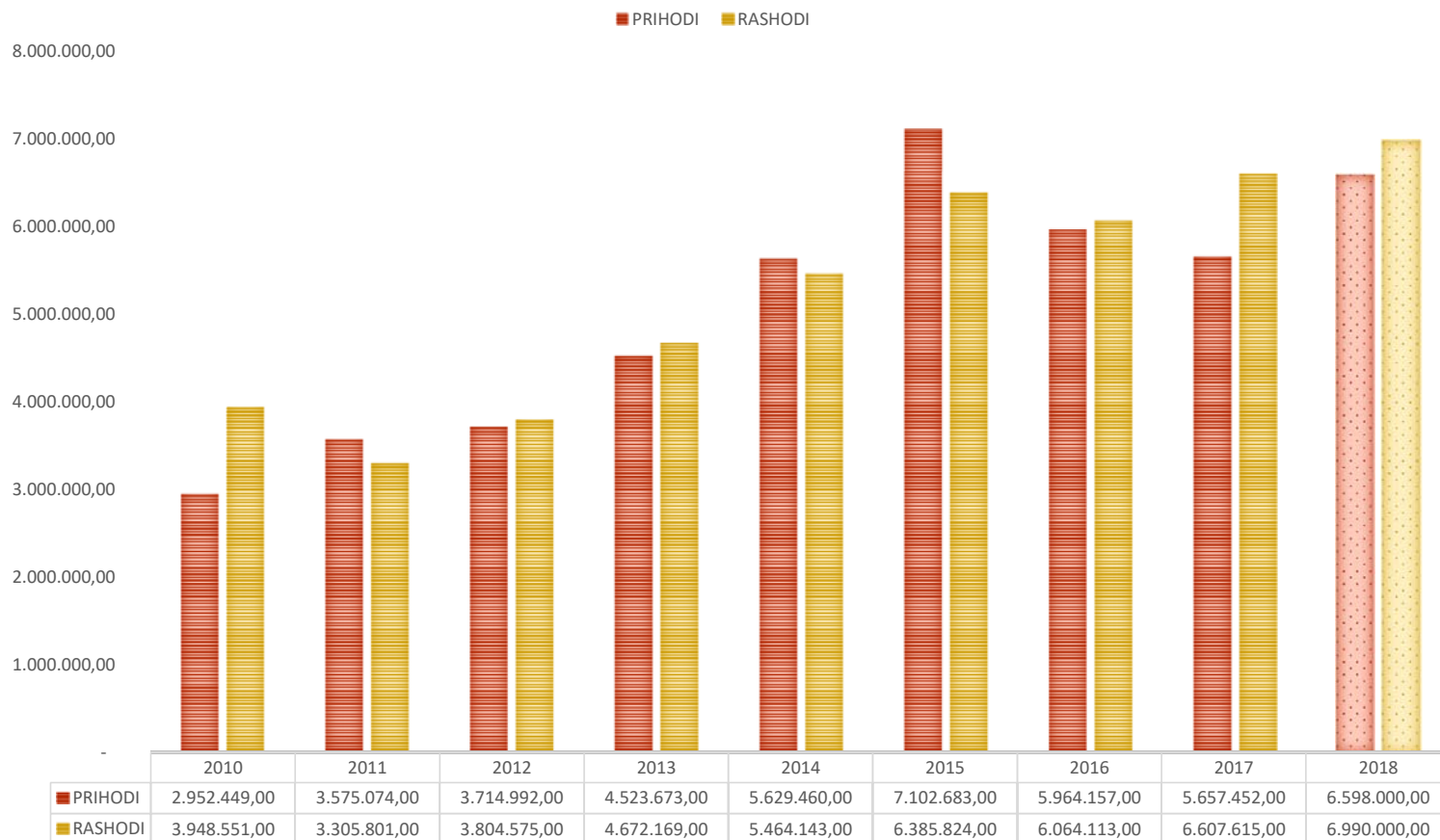
- I. RASHODI ZA RADNIKE
- II. RASHODI ZA PROJEKTNE AKTIVNOSTI
- III. UREDSKI TROŠKOVI
- IV. FINANCIJSKI RASHODI
- V. OSTALI MATERIJALNI RASHODI

PROVEDBA PROJEKATA PO PROGRAMIMA U 2017.

Institucionalna podrška	4,89%
Program 'Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja'	13,34%
Program 'Borba protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma'	34,33%
Program 'Ljudska sigurnost'	0,27%
Program 'Socio-ekonomska pravda'	19,32%
Koordinacija Inicijative Dobrodošli	4,38%
Ostali istraživački projekti (NSUR, ENAR, FRA)	23,47%

PRIHODI I RASHODI 2010. -2018.

Financijski plan Centra za mirovne studije i izvršenje u 2017. godini

1. Plan prihoda i rashoda

	Planirano u HRK	%	Izvršeno u HRK	%	Indeks
I PRIHODI					
1. Planirani dio prihoda od donacija	5.700.000,00	91,94%	5.594.241,00	98,88%	98,14
2. Prihodi od vlastite djelatnosti	450.000,00	7,26%	18.726,00	0,33%	4,16
3. Prihodi od imovine	47.000,00	0,76%	42.059,00	0,74%	89,49
4. Prihodi od članarina	3.000,00	0,05%	2.426,00	0,04%	80,87
5. Ostali prihodi	-	0,00%	-	0,00%	0,00
UKUPNO planirani PRIHODI:	6.200.000,00	100,00%	5.657.452,00	100,00%	91,25
II RASHODI					
1. IZDACI POSLOVANJA					
1.1. Izdaci za zaposlene (plaće i prijevoz) - 21 zaposleni	2.700.000,00	41,51%	2.471.620,00	37,41%	91,54
1.2. Izdaci za službena putovanja (zaposlenici)	370.000,00	5,69%	218.619,00	3,31%	59,09
1.3. Izdaci za usluge (komunikacijske usluge, tekuće i investicijsko održavanje, komunalne usluge, odvjetničke usluge, računalne usluge, računovodstvene usluge)	370.000,00	5,69%	183.120,75	2,77%	49,49
1.4. Izdaci za materijal i energiju (sitni inventar, el. energija, plin)	140.000,00	2,15%	50.769,00	0,77%	36,26
1.5. Izdaci za uredski materijal i opremu (amortizacija)	50.000,00	0,77%	63.469,00	0,96%	126,94
1.6. Izdaci za najam	170.000,00	2,61%	38.972,00	0,59%	22,92
1.7. Izdaci za edukaciju zaposlenika	10.000,00	0,15%	-	0,00%	0,00
1.8. Izdaci za provedbu aktivnosti (honorari vanjskih suradnika, putovanja, smještaj, informiranje i promidžba, intelektualne i osobne usluge, revizija i evaluacija)	2.000.000,00	30,75%	3.261.795,25	49,36%	163,09
1.9. Donacije partnerskim organizacijama	550.000,00	8,46%	173.500,00	2,63%	31,55
1.10. Članstvo u međunarodnim mrežama i lokalnim inicijativama	10.000,00	0,15%	6.905,00	0,10%	69,05
1.11. Financijski rashodi (bankarske usulge i usluge platnog prometa, tečajne razlike, amortizacija)	60.000,00	0,92%	138.845,00	2,10%	231,41
1.12. Rezervirana sredstva za naredni period (organizacijska rezerva)	75.000,00	1,15%	5.000,00		6,67
UKUPNO planirani RASHODI:	6.505.000,00	98,85%	6.607.615,00	100,00%	
1.12. Preneseni višak prihoda iz prethodnog perioda	996.598,00		996.598,00		
1.13. Preneseni manjak prihoda iz prethodnog perioda			-		
RAZLIKA PRENESENI VIŠAK SREDSTAVA	691.598,00		46.435,00		
RAZLIKA PRENESENI MANJAK SREDSTAVA			-		

Financijski plan Centra za mirovne studije i izvršenje u 2017. godini

2. Plan zaduživanja i otplata

Udruga nema kredita u otplati za financiranje preuzetih obaveza i aktivnosti u provedbi.

3. Obrazloženje financijskog plana i ostvarenog u 2017.

Od planiranih prihoda po financijskom planu za 2017. godinu, u iznosu od 6.200.000,00 kuna, u 2017. smo ostvarili ukupni prihod od 5.657.452,00 kuna. Do razlike u prihodovnoj strani je došlo zbog projekata na kojima smo se obvezali predfinancirati aktivnosti, a čija je isplata po predanim izvještajima kasnila. U 2017. smo imali dva projekta na kojima smo prefinancirali aktivnosti - Interreg DRIM i istraživački projekt NSUR. Troškovi aktivnosti na tim projektima su pokriveni od prenesenih viškova sredstava iz prethodno završene financijske godine.

Rashodovna strana je usklađena s financijskim planom za 2017. s neznatnijim odstupanjem od 1,58%. U 2017. godini smo završili 3 velika projekta - IPA PINS, IPA RAX, DG JUST Mind the GAP, na kojima je trebalo isplatiti završne troškove aktivnosti te reviziju i evaluaciju (završnu isplatu na tim projektima očekujemo sredinom 2018.), te smo provodili projekt NSUR na kojem su troškovi istraživanja na terenu bili viši nego planirani proračunom.

Organizacija je do dana izvještavanja (31.12.2017.) ostvarila višak prihoda u iznosu od 46.435 kn koji se prenosi u naredno razdoblje (prihodi u izvještajnom razdoblju + preneseni viškovi/manjkovi iz prethodnog razdoblja - rashodi u izvještajnom razdoblju = višak/manjak sredstava).

Cvijeta Senta, organizacijska voditeljica

Financijski i operativni plan Centra za mirovne studije za 2018.

1. Plan prihoda i rashoda

FINANCIJSKI PLAN ZA 2018. USVOJEN NA SKUPŠTINI 21.09.2017.

I PRIHODI

1. Planirani dio prihoda od donacija
2. Prihodi od vlastite djelatnosti
3. Prihodi od imovine
4. Prihodi od članarina

UKUPNO planirani PRIHODI:

II RASHODI

1. IZDACI POSLOVANJA

- 1.1. Izdaci za zaposlene (plaće i prijevoz) - 19 zaposlenih
- 1.2. Izdaci za službena putovanja (zaposlenici)
- 1.3. Izdaci za usluge (komunikacijske usluge, tekuće i investicijsko održavanje, komunalne usluge, odvjetničke usluge, računalne usluge, grafičke usluge, revizija, amortizacija i dr.)
- 1.4. Izdaci za materijal i energiju (ured. materijal, sitni inventar, el. energija, plin)
- 1.5. Izdaci za opremu
- 1.6. Izdaci za najam prostora za rad (ured i ostali prostori za provedbu aktivnosti)
- 1.7. Izdaci za edukaciju zaposlenika
- 1.8. Izdaci za provedbu aktivnosti
- 1.9. Donacije partnerskim organizacijama
- 1.10. Članstvo u međunarodnim mrežama i lokalnim inicijativama
- 1.11. Financijski rashodi
- 1.12. Rezervirana sredstva za naredni period (organizacijska rezerva)

UKUPNO planirani RASHODI:

- 1.12. Preneseni višak prihoda iz prethodnog perioda
- 1.13. Preneseni manjak prihoda iz prethodnog perioda

RAZLIKA PRENESENI VIŠAK SREDSTAVA

RAZLIKA PRENESENI MANJAK SREDSTAVA

	2018.	%
1. Planirani dio prihoda od donacija	5.900.000,00	89,42%
2. Prihodi od vlastite djelatnosti	650.000,00	9,85%
3. Prihodi od imovine	45.000,00	0,68%
4. Prihodi od članarina	3.000,00	0,05%
UKUPNO planirani PRIHODI:	6.598.000,00	100,00%
II RASHODI		
1. IZDACI POSLOVANJA		
1.1. Izdaci za zaposlene (plaće i prijevoz) - 19 zaposlenih	2.650.000,00	37,91%
1.2. Izdaci za službena putovanja (zaposlenici)	330.000,00	4,72%
1.3. Izdaci za usluge (komunikacijske usluge, tekuće i investicijsko održavanje, komunalne usluge, odvjetničke usluge, računalne usluge, grafičke usluge, revizija, amortizacija i dr.)	650.000,00	9,30%
1.4. Izdaci za materijal i energiju (ured. materijal, sitni inventar, el. energija, plin)	170.000,00	2,43%
1.5. Izdaci za opremu	25.000,00	0,36%
1.6. Izdaci za najam prostora za rad (ured i ostali prostori za provedbu aktivnosti)	150.000,00	2,15%
1.7. Izdaci za edukaciju zaposlenika	10.000,00	0,14%
1.8. Izdaci za provedbu aktivnosti	2.500.000,00	35,77%
1.9. Donacije partnerskim organizacijama	350.000,00	5,01%
1.10. Članstvo u međunarodnim mrežama i lokalnim inicijativama	20.000,00	0,29%
1.11. Financijski rashodi	60.000,00	0,86%
1.12. Rezervirana sredstva za naredni period (organizacijska rezerva)	75.000,00	1,07%
UKUPNO planirani RASHODI:	6.990.000,00	100,00%
1.12. Preneseni višak prihoda iz prethodnog perioda	691.598,00	
1.13. Preneseni manjak prihoda iz prethodnog perioda		
RAZLIKA PRENESENI VIŠAK SREDSTAVA	299.598,00	
RAZLIKA PRENESENI MANJAK SREDSTAVA		

2. Plan zaduživanja i otplata

Udruga nema kredita u otplati za financiranje preuzetih obaveza i aktivnosti u provedbi, niti planira u 2018. zaduživanje radi provođenja preuzetih projektnih aktivnosti.

Udruga može odobriti kratkoročne pozajmice partnerskim organizacijama, u najvećem pojedinačnom iznosu do 100.000,00 kuna, a u maksimalnom iznosu 150.000,00 kuna, a za financiranje projektnih aktivnosti u iznimnim slučajevima kada tim organizacijama prijete nelikvidnost. Odluku o odobravanju kratkoročne pozajmice donosi Izvršni odbor.

Druga može koristiti kratkoročne pozajmice za međufinanciranje iz Programa Europa plus (Nacionalna Zaklada za razvoj civilnog društva), te druge kratkoročne beskatne pozajmice od partnerskih organizacija, a za financiranje preuzetih projekata do odobrenja izvještaja i isplata za projektne troškove i to u maksimalnom iznosu do 300.000,00 kuna.

3. Obrazloženje financijskog plana

Prihodi i rashodi se planiraju u skladu sa računovodstvenim načelom nastanka događaja.

Prihodi od donacija se odnose na prihode od ugovorenih projekata iz prethodnih i godina (IPA Suzbijanje rasizma i ksenofobije, IPA Javni interese: nije na prodaju II, OSIFE - GOOD inicijativa, Mind the GAP - DG Justice EU, Inicijativa Dobrodošli! za podršku izbjeglicama - Nobel Women Initiative, Unitarian Universalists, PIE News - Horizon2020, EU/EACEA/ERASMUS+ partnerski projekti u suradnji s domaćim i međunarodnim organizacijama: WHW - Zagreb, Kuća ljudskih prava - Zagreb, British Council - Varšava, Organization for Aid to Refugees (OPU) - Prag, Interkulturelles Zentrum - Beč, Tilt - Goteborg, LA LIGUE DE L'ENSEIGNEMENT - Pariz i ostalih donatora međunarodnih organizacija, pravnih i fizičkih osoba.

U prihode ubrajamo i prihode od usluga koji se odnose na isporučene usluge u domeni izvještaja o stanju ljudskih prava i situaciju vezano uz izbjegličku krizu za Fundamental Rights Agency, ENAR i Solidar, zatim istraživačke projekte u suradnji s drugim organizacijama (Ecorys) kao i provedbu radionica na temu ljudskih prava, mirovnog i građanskog obrazovanja, zagovaranja u javnim politikama i sl.

Dio prihoda se odnosi na prihode od članarina, udruga broji 60 članova te na prihode od refundacija i financijske imovine.

Rashodovnu stranu proračuna čine rashodi za radnike - na osnovi planiranog broja zaposlenih u 2018. - 19, putovanja za sudionike aktivnosti, materijalne rashode i izdatke za usluge, izdatke za provedbu aktivnosti, rashode za amortizaciju i ostale rashode (financijske, edukacija zaposlenih, članstvo u međunarodnim organizacijama i sl.), te tekuće donacije partnerskim organizacijama na projektima koje zajednički provodimo (Ženska udruga Izvor, Udruga romskog prijateljstva Luna, Pravosudna akademija, Vladin ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, GONG, DAH - Društvo Afrikanaca u Hrvatskoj, Srpsko narodno vijeće, Sveučilište u Zagrebu - FPZG, Sveučilište u Splitu, Ekonomski institut)

Iznos prenesenih viškova, odnosno manjkova u financijskom planu je modificiran u rebalansu proračuna za Skupštinu koja je održana 21.09.2017. i odnosi se na stanje iz bilance za prethodnu završenu financijsku godinu na dan 31.12.2016.

4. Operativni plan za 2018.

CMS je nevladina, neprofitna organizacija koja promiče nenasilje, ljudska prava i društvenu promjenu povezujući obrazovanje, istraživanje, rad na javnim politikama i aktivizam.

Centar za mirovne studije usredotočen je na identificiranje i otklanjanje strukturalnih nejednakosti kao uzroka nasilja te posljedično na povećanje kapaciteta za nenasilno djelovanje i društvenu promjenu, u isto vrijeme potičući institucije i građan(k)e na navedeno djelovanje i promjenu. Strategije Centra za mirovne studije su raznovrsne i diverzificirane te se primarno oslanjaju na stvaranje čvrstih poveznica između istraživanja, obrazovanja, aktivizma i javnih politika.

Ključni su principi rada Centra za mirovne studije obuhvaćeni u četiri strateške smjernice. Radi se o sljedećim ciljevima:

- Povećati otvorenost društva prema različitostima,
- Podizati senzibilitet i kompetencije društva za nenasilje,
- Afirmirati ljudska prava u sferi ekonomije,
- Promicati princip društvene solidarnosti, međunarodne razvojne suradnje i ljudske sigurnosti.

U 2018. godini nastavljamo raditi na temama definiranim Strateškim planom te provoditi projektne aktivnosti koje su ugovorene. Nastavljamo s provedbom Mirovnih studija, monitoringom obrazovnih politika i reformi u Hrvatskoj, javnim događajima vezanim uz migracije i izbjeglištvo, suradnjom sa Mirovnom akcijom iz Prilepa i završnim aktivnostima analize obrazovnih politika Makedonije te izrade policy dokumenta s preporukama na temu integracije interkulturene prakse u makedonsko obrazovanje. Također, u suradnji s partnerskim organizacijama iz Francuske, Poljske i Španjolske provodimo projekt «P.S. pokreni solidarnost» u osnovnim školama, a njegova je glavna ideja s učenicima obraditi teme solidarnosti, siromaštva, nejednakosti, diskriminacije, ljudskih prava te suvremene svjetske izazove i to kroz obradu fotografija i pisanje osvrta. Teme se mogu inkorporirati u nastavu građanskog odgoja i obrazovanja.

U radu na integraciji izbjeglica nastavljamo s izradom Dunavskog kompasa za izbjeglice kao alata koji će imati ažurirani pregled informacija o obrazovanju, zapošljavanju, zdravstvenoj skrbi i drugim relevantnim područjima (suradnja na međunarodnom projektu s Istraživačkim centrom Slovenske akademije znanosti i umjetnosti i 15-ak drugih partnera i suradnika u podunavskoj regiji). U suradnji s kolektivom WHW i Upgrade platformom nastavljamo kampanju 'Zagreb: otvoreni grad?' kojom zagovaramo uspostavu interkulturalnog društvenog centra. Njegov integralni dio je i integracijski centar za izbjeglice i migrante koji ima multifunkcijski i polilokacijski karakter. Tijekom 2018. godine nastavit će se mentorstvo četiri tematske grupe podrške za izbjeglice (pravna, za žene, sportska i glazbena) te održati treća u nizu radionica za izbjeglice koje si bave umjetnošću.

I dalje smo usredotočeni na direktan rad s tražiteljima azila u prihvatilištima u Kutini i Zagrebu te s izbjeglicama u svakodnevnim potrebama, putem KVOC-a - Kluba volontera CMS-a. Inicijativa Dobrodošli i dalje nastavlja svoj rad javno-zagovarački, medijski, aktivistički i direktan rad. Inicijativa zagovara tri ključna cilja ove godine: kvalitetna integracija izbjeglica, oblikovanje alternative detenciji i onemogućavanje pristupa teritoriju i sustavu azila. Osim toga, u suradnji s udrugom Are You Syrious?, pratimo i izvještavamo o nezakonitim i nasilnim protjerivanjima izbjeglica iz zemlje od strane hrvatske policije o čemu je u tijeku istraga.

Kroz projekt „WANNE – we all need new engagement“ koji provodimo s 15 partnera iz 7 država EU-a radit ćemo transnacionalno istraživanje o primjerima dobre prakse aktivne participacije stranaca u multisektorskom okruženju i o političkim zahtjevima stranaca i dijasporskih organizacija te kroz razvoj kurikuluma o rodnoj ravnopravnosti i dostojanstvu za rad sa izbjeglicama. Projektom „WELCOMM – Supporting integration of third country nationals through developing learning and collaboration tools to build welcoming and inclusive communities“, koji provodimo u partnerstvu s Centrom za stres i traumu razvit ćemo online platformu na kojoj će izbjeglice moći učiti jezik te naći potrebne informacije o društveno- kulturalnim aspektima država u koje odlaze i prije odlaska iz zemlje porijekla te po dolasku. Predviđen je i niz edukacija za stručnjake koji rade ili će tek raditi sa izbjeglicama o interkulturalizmu. Projektom „PandPAS - Pre and Post – Arrival Schemes to facilitate inclusion and prevent xenophobia and radicalization“, kojem je nositelj organizacija CESIE iz Italije izradit ćemo i implementirati lokalne akcijske programe i provesti anektu o potrebama izbjeglica na temelju koje će se izraditi informativni materijali. Projektom „Access to justice for victims of violent crime suffered in detention“ radit ćemo na analizi primjene Direktive o žrtvama i njenoj primjeni u detencijskim uvjetima kroz: istraživanje praks u državama članicama; anketama o primjeni Direktive; zagovaranjem na nacionalnoj i EU razini.

Provodit ćemo projekt „Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma“ koji provodimo u suradnji s međunarodnom konzultantskom tvrtkom Ecorys, a za Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Projekt traje do kolovoza 2018. godine, a uz niz aktivnosti, uključuje provedbu istraživačko-analitičkih, prezentacijskih i edukacijskih aktivnosti, te aktivnosti izrade, uspostave i testiranja web-sučelja za praćenje provedbe Nacionalne strategije za uključivanje Roma od 2013. do 2020. godine i pratećeg Akcijskog plana kako bi se ispunili preduvjeti za integraciju Roma na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

I tijekom 2018. godine provodit ćemo projekt „PIE NEWS“ u partnerstvu sa Sveučilištem u Trentu i drugih šest uključenih sveučilišta, institucija i organizacija. Aktivnosti na projektu usmjerene su na istraživanje, prikupljanje i izradu baze podataka o siromaštvu, prihodima i zapošljavanju u nekoliko EU zemalja; izradu baze primjera dobrih praksi; izradu alata za detektiranje rastućih socijalnih potreba; pilotiranje i razvoj tehnoloških rješenja podrške za bottom- up rješenjima povećanju siromaštva, nedostatku prihoda i nezaposlenosti; razvoj vještina i znanja o storytelling-u; razvoj i podrška praksama welfare-a kojima je cilj adresirati socijalne potrebe uz uključivanje širokog kruga dionika, kao što su donositelji odluka, organizacije i mreže, te promocija PIE news portala, i druge aktivnosti.

U sklopu projekta "Borderline offensive", kojem je nositelj organizacija Tillt iz Švedske koordinirat ćemo projektne aktivnosti u Hrvatskoj, što uključuje komunikaciju i uključivanje građanskih inicijativa, sudjelovanje u Transnational Touring-u, organizaciju radionica, informiranje o aktivnostima partnera i diseminaciju rezultata. Projektom "FORA" će se kroz javne rasprave, radionice i druge kreativne forme tematizirati trenutne prilike po pitanjima integracije, a svi prikupljeni materijali s aktivnosti kompilirat će se u formu videa, audia i fotografije te će se izraditi publikacija u kojoj će se predstaviti studije slučaja iz svake države partnerice i prijedlozi za Akcijske planove za integraciju. Projekt „Protiv mržnje“, kojem je nositelj Ministarstvo pravosuđa Republike Finske bavi se osnivanjem nacionalnih mreža za praćenje i borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje, u čijem članstvu bi bili različiti akteri (javna tijela, nevladine organizacije) radi unapređenja praćenja govora mržnje / zločina iz mržnje, izbjegavanja preklapanja aktivnosti i razvijanja metode prikupljanja podataka. Zatim, projekt razvoj konkretnih alata i instrumenata te razvoj sadržaja obuke za suce i državne tužitelje, kako bi uspješnije analizirali i intervenirali u slučajevima zločina iz mržnje, razvijanju prakse za rješavanje i sprječavanje govora mržnje na internetu. Razmjena dobrih postupaka između javnih tijela u državama članicama EU, odnosno provođenje mjera za promicanje dobre prakse razmjene između javnih tijela u državama članicama za borbu protiv govora mržnje / zločina iz mržnje, te razvijanje i poboljšanje mjera pomoći žrtvama, što uključuje identificiranje potreba za pomoć žrtvama govora mržnje / zločina iz mržnje i postavljanje temelja sustava pomoći.

Nastavljamo sa praćenjem rada i proračuna vojske, obavještajnih službi i policije. Poseban fokus stavit će se na praćenje rada SOA-e vezano za slučajeve tražitelja azila te stranaca koji su aplicirali za stalni boravak i državljanstvo te nasilje policije na granicama. Predviđanja iz strateškog plana CMS-a nažalost su se obistinila. Svjedočimo sve većoj političkoj nestabilnosti kao i militarizaciji društva. U 2018. nastaviti ćemo biti aktivno uključeni u inicijativu Ne vojnom roku! I pratiti, reagirati i pružati informacije i podršku građanima koji žele uložiti prigovor savjesti, a koji nam se svakodnevno javljaju. U planu je i rad na programima deradikalizacije mladih ljudi koji bi mogao uvezati sve programe CMS-a (obrazovanje, borba protiv nejednakosti i siromaštva, antirasizam i ljudska sigurnost). Dodatne aktivnosti su: izrada priručnika za građane o ovlastima SOA-e, analiza utjecaja i uloge pravosuđa na nacionalnu sigurnost, praćenje i reagiranja na militarizaciju i teme vezane za sigurnost. Za provedbu planiranih aktivnosti potrebno nam je 18 zaposlenih na puno radno vrijeme, jedna osoba na pola radnog vremena, 5 stalnih vanjskih suradnika za obavljanje određenih poslova za koje ne postoji ekspertiza u CMS-u te 30 volontera. Plan se odnosi na 19 osoba budući će jedna osoba tijekom 2018. godine koristiti porodiljni dopust. Trenutno čekamo odgovore na 8 prijavljenih projekata, a u 2018. godini planiramo se prijaviti na sve značajnije natječaje za EU fondove, OSI, Grad Zagreb, Ministarstva obrazovanja i socijalne politike, i dr.